

Eda kommun

Strategisk plan 2015-2017 Budget- och verksamhetsplan 2015-2017

Innehållsförteckning

Strategisk plan 2014-2016

1. Planeringsprocessen	3
2. Omvärldsanalys	4
3. Vision, övergripande mål och kännetecken för Eda kommun	24
4. Nya perspektiv	26
5. Resultaträkning 2015-2017	32
6. Investeringsplan 2015-2017	33
7. Övergripande principer för ekonomisk styrning	34
8. Inriktningar och prioriteringar 2015-2017	37

Budget- och verksamhetsplan 2015-2017

Inledning	40
Organisation	41
3. Verksamhetsplaner	42
3.1 Kommunledningsstab	42
Verksamhetsbeskrivning	42
Verksamhetsmål/Delmål, aktiviteter och indikatorer	45
Budget	47
3.2 Verksamhetsområde Bildning	52
Verksamhetsbeskrivning	52
Verksamhetsmål/Delmål, aktiviteter och indikatorer	55
Budget	59
3.3 Verksamhetsområde Vård och stöd	60
Om verksamheten	60
Verksamhetsmål/Delmål, aktiviteter och indikatorer	62
Budget	68
3.4 Verksamhetsområde Samhällsbyggnad	69
Verksamhetsbeskrivning	69
Verksamhetsmål/Delmål, aktiviteter och indikatorer	75
Budget 2015	78

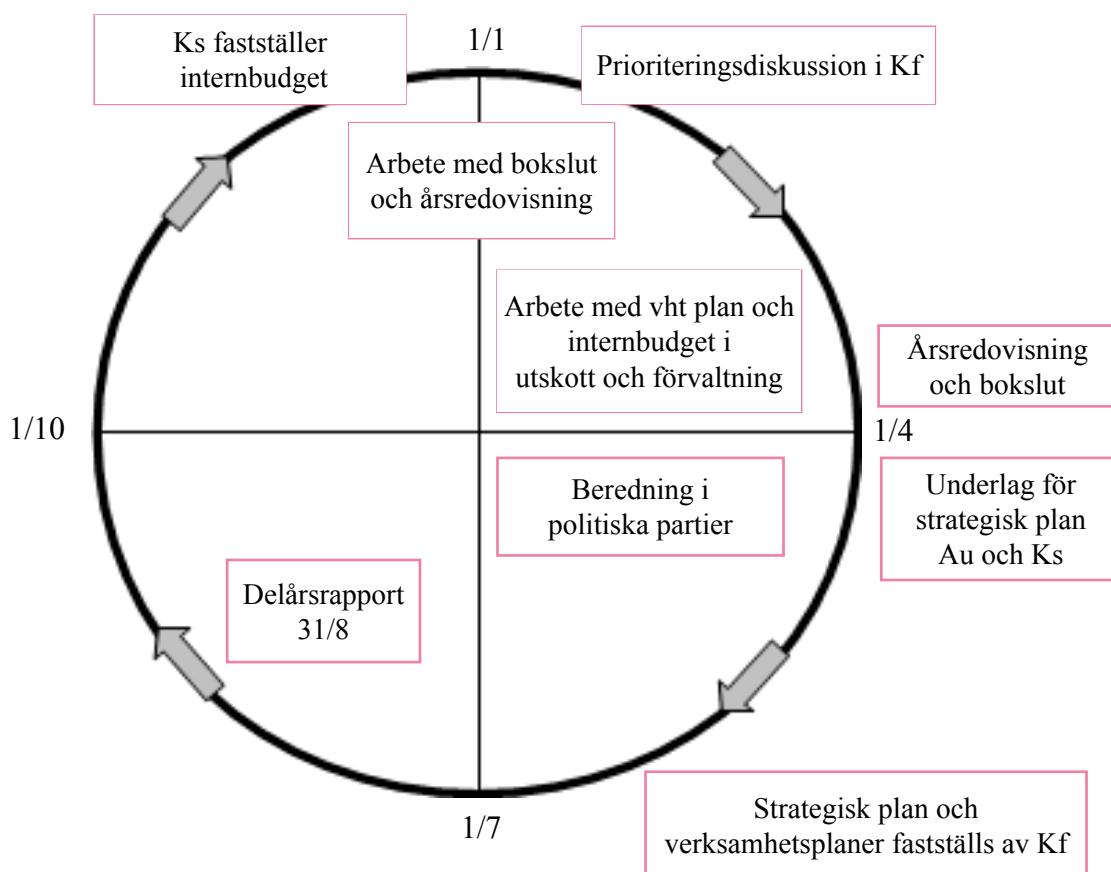
1. Planeringsprocessen

Verksamhetsplaneringen för Eda kommun omfattar en rullande treårsperiod. Med utgångspunkt från kommunfullmäktiges strategiska plan arbetar respektive verksamhetsområde fram ett förslag till verksamhetsplan där de kommunövergripande målen konkretiseras. Verksamhetsplanerna är, förutom ett planeringsinstrument för verksamheten, en återrapportering om hur man avser att uppnå fullmäktiges uppdrag. Förslagen ska diskuteras löpande och stämmas av i respektive utskott inför överlämnande till budgetberedningen och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige antar i juni en reviderad strategisk plan som innehåller vision, övergripande mål och inriktning för verksamheten, finansiella mål, samt drift- och investeringsramar för planperioden.

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker löpande under året enligt de ekonomiska styrprinciperna. Dessutom upprättas ett delårsbokslut efter årets åtta första månader samt årsredovisning vid årets slut.

Verksamhetsplaneringen illustreras med följande bild.

Hugn

2. Omvärldsanalys

Inledning

Att ha insikt i att händelser över hela världen påverkar kommunen och hur den påverkas gör det lättare att fatta beslut i den egna verksamheten. Det som händer i omvärlden har blivit allt viktigare för vår kommuns utveckling. Därför är det viktigt att lyfta blicken och identifiera trender som kan komma att påverka vår framtid. De omvärldsförändringar som påverkar oss framöver är:

- Mer genomgripande globalisering
- Ökad individualisering
- Vi lever längre
- Ökat fokus på klimatfrågan
- Rörligheten ökar
- Ökad regionalisering
- Innovationer blir allt viktigare
- Växande upplevelseekonomi
- Välbefinnande och hälsa allt viktigare
- Ökat kompetenskrav på en föränderlig arbetsmarknad

Ekonomi

Av Sveriges kommuner och landstings (SKL) ekonomirapport per april 2014 framgår bland annat följande: ”Den globala återhämtningen går vidare. Läget i den amerikanska ekonomin förbättras successivt och även inom euroområdet ser förutsättningarna allt ljusare ut. Det innebär att tillväxten i omvärlden fortsätter att stärkas. Utvecklingen stöds av centralbankernas expansiva penningpolitik och en gradvis mindre åtstramande finanspolitik. Utvecklingen i Ukraina skapar osäkerhet, men har hittills haft begränsad spridning till de finansiella marknaderna. I euroområdet fortsätter den ekonomiska aktiviteten att förstärkas. BNP har ökat de tre senaste kvartalen och förtroendeindikatorer pekar på fortsatt tillväxt. Arbetslösheten är hög men stiger inte längre. Skillnaderna i arbetslöshet är emellertid stora. Spanien har en arbetslöshet på 25 procent medan den

i Tyskland ligger på 5 procent. I takt med ökad optimism hos hushåll och företag, mindre stram finanspolitik i år jämfört med 2013 och stabilare finansmarknader räknar SKL med att hushållens konsumtion och företagens investeringar ökar. Tillväxten för euroområdet som helhet blir dock relativt begränsad. I år räknar SKL med en BNP-tillväxt på 1,2 procent och för 2015 antar vi 1,7 procent. Den höga arbetslösheten och den relativt långsamma återhämtningen medför att inflationen blir fortsatt låg.

Tillväxten blir gradvis starkare

Läget i den amerikanska ekonomin fortsätter att förstärkas. Här har konjunkturförstärkningen kommit väsentligt längre än i Europa. En ovanligt kall vinter har dock bidragit till att begränsa tillväxten under årets inledning. Nedgången i arbetslösheten har tillfälligt stannat av och ligger i nuläget några tiondelar över 6,5 procent som den amerikanska riksbanken (Fed) pekat ut som den nivå som ska underskridas innan det är aktuellt med räntehöjningar. I viss mån minskar dock det expansiva inslaget i penningpolitiken genom att Feds köp av statspapper successivt trappas ned. SKL:s bedömning är att penningpolitiken förblir fortsatt expansiv i år. Detta tillsammans med en mindre stram finanspolitik borgar för att den amerikanska ekonomin kan fortsätta växa snabbt både i år och nästa år. Utvecklingen på andra viktiga svenska exportmarknader har varit blandad. I Storbritannien har den ekonomiska utvecklingen varit förvånansvärt stark och den brittiska ekonomin förväntas visa fortsatt styrka i år och nästa år. I våra nordiska grannländer har det snarast gått i motsatt riktning. I Finland backade BNP med 1½ procent i fjol samtidigt som BNP i Danmark var i stort sett oförändrad. Även i Norge försvagades tillväxten något. I år och nästa år beräknas tillväxten i våra nordiska grannländer sammantaget bli betydligt starkare. Framförallt förbättras ekonomin i Finland där tillbakagång vänds till tillväxt. BNP-tillväxten för världen som helhet beräknas uppgå till 3,8 procent i år och 4,0 procent 2015, vilket kan jämföras med en tillväxt på 3,0 procent 2013.

Svensk ekonomi mot ljusare tider

Avslutningen på 2013 blev för svensk del mycket stark. BNP fjärde kvartalet ökade med 3,1 procent jämfört med fjärde kvartalet 2012 och med 1,7 procent mot kvartalet innan. Den starka tillväxten berodde till viss del på tillfälliga faktorer som en betydande lageruppgång och en kraftigt ökad statlig konsumtion, men den breda uppgången i efterfrågan tyder på att konjunkturen är på väg upp. Statistik för januari och februari befäster denna bild. Framtidsutsikterna för svensk ekonomi är övervägande ljusa. Den internationella utvecklingen bidrar till att efterfrågan på svensk export får allt bättre fart. Samtidigt finns goda förutsättningar för högre tillväxt i inhemsk efterfrågan. Hushållens sparande är högt och företagens investeringar relativt låga. SKL:s bedömning är att svensk BNP ökar med 3,0 procent i år och 3,1 procent nästa år i kalenderkorrigerade termer.

Kommunernas ekonomi

Kommunerna visade enligt det preliminära bokslutet ett resultat på 15,7 miljarder kronor 2013. Resultatet som motsvarar 3,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag är det högsta hittills mätt i miljarder kronor för kommunerna. Liksom flera år tidigare gjordes 2013 en återbetalning av inbetalade premier från AFA Försäkring på nära 8 miljarder, som därmed till stor del förklarar den höga resultatnivån. Högre skatteunderlagstillväxt än budgeterat bidrog också till det positiva resultatet. Sammantaget har kommunerna haft positiva resultat under de senaste tio åren, med ett genomsnittligt resultat som motsvarar 2,7 procent av skatter och generella statsbidrag. Positivt är att många kommuner uppger att de haft en god budgetföljsamhet i verksamheterna. Men det finns fortfarande områden där kostnadsutvecklingen framöver är osäker. I SKL:s enkät till ekonomicheferna uppger ungefär hälften att kostnaderna för institutionsplacerade barn och vuxna är svåra att prognostisera framöver. I mindre kommuner kan enstaka ärenden på detta område motsvara en stor andel av budgeten och kostnaderna. Andra områden som ekonomicheferna pekar ut som svårbedömda framöver när det gäller kostnaderna är hemtjänsten inom äldreomsorgen, försörjningsstödet och omsorgen om funktionshindrade. Många anger också Socialstyrelsens demensföreskrifter som orsak till osäker kostnadsutveckling framöver.

Trots det höga sammantagna resultatet redovisade 26 kommuner underskott 2013. De representerar olika kommungrupper och har invånarantal på mellan 3000 och 33000. Under de senaste tre åren har fem av de 26 underskottskommunerna haft negativa resultat samtliga år och åtta av dem har haft underskott två av åren. Ekonomicheferna i dessa 26 kommuner tillfrågades om anledningen till underskottet och vad de bedömer vara de största utmaningarna för kommunens ekonomi framöver. Av svaren framgår att några kommuner under 2013 genomfört omstruktureringar och tillfälliga åtgärder för att förbättra de ekonomiska förutsättningarna framöver. Några kommuner gav exempel på verksamheter

där kostnadsutvecklingen var ett stort problem. Främst handlar det om institutionsplaceringar och försörjningsstöd men vissa påtalade även svårigheter inom skolan; främst att anpassa verksamheterna till förändringar i elevkullar. En viktig förklaring till att endast 26 kommuner hade underskott 2013 är återbetalningen av försäkringspremier från AFA Försäkring. Utan de återbetalda premierna blir bilden av kommunernas resultat 2013 väsentligt annorlunda.

Det är andra året i rad som alla kommuner fick tillbaka inbetalade premier från AFA Försäkring, denna gång från åren 2005 och 2006. Det innebär att premierna nu har återbetalats för åren 2005–2011 och från 2012 har AGS-KL och avgiftsbefrielseförsäkringen haft nollpremie. Möjligheten att återbetala premier från 2004 har utretts, men i nuläget finns inga indikationer på att det kommer att ske i år.

Fortsatt högt tryck på investeringar i kommunerna

Kommunernas investeringar har nära fördubblats i löpande priser de senaste tio åren; från 24 miljarder kronor 2004 till 45 miljarder 2013. Förutom åren 2009 och 2010 har utgifterna för investeringar ökat varje år. Även framöver väntas investeringsutgifterna fortsätta att öka. Kommuner med ökande befolkning förtätar och exploaterar nya områden, vilket medför stora investeringar i såväl kommunala verksamhetslokaler och idrottsanläggningar samt infrastruktur som va-ledningar, vägar och parker. Kommuner med stora demografiska förändringar som fler äldre eller fler invånare i barnafödande åldrar behöver tillgodose behoven av kommunal service som följer en sådan utveckling. Därutöver måste en stor del av de lokaler och anläggningar som uppfördes på 1960- och 1970-talen nu ersättas.

Stora anpassningsbehov från de demografiska förändringarna

De demografiskt betingade behoven ökar nu kraftigt i kommunerna. Från att ha ökat med i genomsnitt 0,5 procent under de senaste tio åren ökar behoven med drygt 1 procent per år under 2013–2017. De största förändringarna är fler barn i grundskola och förskola samt fler äldre. Det är fler barn än någonsin i förskolan och i grundskolan börjar den största elevkullen (sedan rekordkullen från början av 1990-talet) skolan 2014. Samtidigt minskar antalet elever inom gymnasieskolan som allra kraftigast i år och börjar öka igen 2016. Behoven ökar sakta men säkert inom äldreomsorgen och framöver i allt snabbare takt.

Tallmon Runt

Kostnadsutveckling och framskrivning av behoven inom äldreomsorgen

Kostnaderna inom äldreomsorgen har ökat med 10 procent utöver prisförändringar mellan åren 2000 och 2012. Om kostnadsutvecklingen istället hade motsvarat de demografiska behoven skulle den ha uppgått till 16 procent, beräknat med fasta prislappar. Det är svårt att med nyckeltal och officiell statistik förklara utvecklingen som skett inom äldreomsorgen. För hemtjänsten, särskilt boende och korttidsboende finns det utförlig statistik. Uppgifterna visar att antalet hemtjänsttimmar har ökat med nära 40 procent sedan år 2001 medan antalet personer i särskilt boende har minskat med 25 procent. Denna ökning respektive minskning kan i huvudsak förklaras med omvandling av så kallade servicebostäder från en biståndsbedömd boendeform till en bostad som förmedlas på den allmänna bostadsmarknaden. Därmed ingår inte längre servicebostäder i offentlig statistik. Hemtjänsten har bland annat därför ökat och eftersom den normalt sett är en mindre kostsam insats än särskilt boende är det en viktig förklaring till kostnadsutvecklingen. För att göra en uppskattning över hur kostnaderna kommer att utvecklas framöver är det viktigt att ha den historiska utvecklingen i åtanke. Även framöver kommer äldreomsorgen att påverkas och förbättras av utvecklade metoder. Nya arbetssätt och resurser tillkommer i form av brukarmedverkan och idéburna organisationer, ny teknik som till exempel robotteknik, e-tjänster, sensorer, kameror och olika typer av sofistikerade larm kommer med all sannolikhet att påverka utvecklingen av äldreomsorgen. Även samarbetet i gränslandet mellan äldreomsorgen och hälso- och sjukvården kommer sannolikt att utvecklas till det bättre. Men sådana faktorer är dessvärre svåra att siffersätta i en kalkyl. Kostnadsfördelningen mellan olika åldersgrupper tas med i bedömningen. Vid en jämförelse av kostnaden för hemtjänst och särskilt boende fördelat per invånare är variationerna stora mellan kön och ålder. Kostnaderna för en nybliven pensionär är bara en bråkdel av kostnaden för en person över 95 år.

Kraftig elevminskning i gymnasieskolan kräver anpassning

De demografiska svängningarna inom skolverksamheterna har varit stora under hela 2000-talet. Behoven inom gymnasieskolan ökade kraftigt i och med inträdet av den rekordstora barnkullen från början av 1990-talet. Grundskolan har haft motsatt utveckling med färre elever varje år och minskade behov från 2002 till 2011. Därefter har även de börjat öka. Gymnasieskolan befinner sig nu i demografikurvans brantaste nedförsbacke i modern tid. Det handlar om en kraftig minskning av personer i åldersgruppen 16–19 år; från toppnivån 2009 kommer den gruppen att minska med 20 procent fram till 2016. Minskade behov innebär att verksamheten måste anpassas. För gymnasieskolorna innebär färre elever att resurserna minskar och konkurrensen om elever hårdnar. Omställningsprocessen kommer att se olika ut i olika kommuner beroende dels på hur stor egen organisation kommunen har, dels hur många elever som går i friskola och hur många som väljer det framöver. Även fristående huvudmän kommer att påverkas av det demografiska rekordfallet, då 25 procent av gymnasieeleverna i nuläget väljer en alternativ utförare.

Kommunernas ekonomi de närmaste åren

I regeringens ekonomiska vårproposition finns aviseringar om satsningar på främst skolan. Den tidigare aviserade minskningen av statsbidragen till följd av den nya gymnasiereformen kvarstår från år 2016. För att göra en rimlig prognos för kostnadsvolymen behövs antaganden om storleken på statsbidrag och förändrade skattesatser. SKL antar att statsbidragen räknas upp med 2 procent realt per år under kalkylåren 2016–2017.

SKL:s prognos för åren 2014 och 2015

Skatteunderlaget ökar måttligt i år, med 3,4 procent. Låga prisökningar medför att den reala intäktsökningen ändå blir relativt stark. Nästa år väntas det underliggande skatteunderlaget öka mycket starkt, men inga generella tillskott aviserades i regeringens vårproposition, vilket innebär att intäktsförstärkningen från skatteintäkter och generella statsbidrag dämpas. De specialdestinerade statsbidragen beräknas däremot öka kraftigt år 2015, främst till följd av olika riktade satsningar på förskolan och skolan.

Kommunernas kostnader ökar i år med vad som krävs av ökade demografiska behov och historisk trendmässig utveckling. Ökningen av de demografiska behoven har fördubblats jämfört med genom-

snittet de senaste tio åren och uppgår nu till 1 procent per år. I år ökar både kostnader och statsbidrag för flyktingmottagning till följd av ökad tillströmning och förändrad ersättningsmodell. SKL räknar med att reformer som aviserats inom skolan genomförs nästa år, vilket innebär ökade riktade statsbidrag och motsvarande ökad kostnadsvolym.

SKL:s kalkyl för åren 2016 och 2017

I SKL:s kalkyl för åren 2016–2017 antas, baserat på en historisk utveckling, att de generella statsbidragen årligen ökar i takt med en skattad trend på 2 procent utöver ökade löner och priser. Detta innebär ett antagande om att riksdagen år 2017 har tillfört ytterligare drygt 6,6 miljarder kronor jämfört med vårpropositionen för 2014. Kommunernas kostnader utvecklas enligt trend och demografiskt betingade behov under kalkylperioden. Antalet barn i grundskoleåldern och äldre över 75 år ökar kraftigt och står också för den största behovsökningen. Med ökade behov och uteblivna tillfälliga tillskott faller resultaten kraftigt i kommunerna i år. Från ett resultat som motsvarade 3,5 procent av skatter och bidrag 2013 minskar det till 1,2 procent, eller 5,5 miljarder kronor 2014. Det innebär att många kommuner har små marginaler i år och det kommer troligtvis innebära att betydligt fler än under de senaste åren kommer att ha underskott när året är slut.

Det finns i år en möjlighet för de kommuner som reserverat medel i resultatutjämningsreserv (rur) att använda dessa. Enligt regelverket ska det i lågkonjunktur vara möjligt att utnyttja reserverade medel. Lågkonjunktur kan definieras som att det underliggande skatteunderlaget utvecklas i lägre takt än ett tioårigt genomsnitt. Den genomsnittliga skatteunderlagsutvecklingen de senaste tio åren har varit 3,9 procent och i år är den underliggande ökningen enligt prognosen 3,8. I bokslutet 2013 har 52 kommuner avsatt medel till resultatutjämningsreserver på sammanlagt 3,5 miljarder kronor. I kalkylperioden räknar SKL med att kommunernas resultat ska motsvara 1 procent av skatter och generella statsbidrag”.

Källa: Ekonomirapporten april 2014 Sveriges Kommuner och landsting.

Gynnsam arbetsmarknad

Som gränskommun till Norge har arbetsmarknad och företagande i Eda kommun ett gynnsamt läge. Många edabor pendlar dagligen över gränsen till Norge för att arbeta. Det ger möjligheter och sysselsättning för kommuninvånarna. Med den ombyggnad som sker av riksväg 2, mellan gränsen och Oslo, kommer förmodligen pendlingstiden förkortas och därmed underlätta för dagpendling. Var femte arbetspendlare till Norge bor i Värmland. Den enskilt största arbeidskommunen för värmländska inpendlare är Oslo. Värmlänningarna pendlar till arbeten inom byggverksamhet, tillverkning samt vård och omsorg. Förvärvsfrekvensen i Värmland påverkas starkt av den stora gränspendlingen. I nationell statistik räknas inte gränspendling utanför riket med. Det leder till att länet och Eda kommun får en lägre förvärvsfrekvens än vad som egentligen är fallet.

Arbetslösheten i kommunen har under åren 2011-2013 sett ut enligt följande:

År	2011	2012	2013
Sökande som fått arbete	679	567	584
Arbetslösa	171	179	149

Källa: arbetsformedlingen.se

År 2013	Arbetslösa	I program med aktivitetsstöd	Totalt
16-64 år	4,3%	4,2%	8,5%
18-24år	6%	12%	18%

Källa: arbetsformedlingen.se

Ungdomsarbetslösheten i Värmlands län var 23 % i december år 2013. Arbetslösheten bland ungdomar i riket låg på 17%. I december 2013 var ungdomsarbetslösheten i kommunen 18%. Eda har fortsatt näst lägst ungdomsarbetslöshet i länet efter Årjäng som har den lägsta.

I mitten av april 2014 var sammanlagt 506 tjänster utlysta på Arbetsförmedlingen i Värmland varav 23 i Eda och 49 i Arvika kommuner. Antalet lediga tjänster har ökat sedan mitten av januari då det fanns 343 lediga tjänster i Värmland, 10 i Eda och 33 i Arvika. På NAV, som är arbetsförmedlingens motsvarighet i Norge, fanns det 2 627 utlysta tjänster i Hedmark, Akershus och Osloområdet i april 2014 och 1 887 tjänster i januari 2014. I kommunen kommer det att behövas arbetskraft inom handeln med tanke på de handelsetableringar som väntas ske.

Tågstationen Charlottenberg

Satsningar på infrastruktur

Kollektivtrafikresande längs Värmlandsbanan och riksväg 61 prioriteras av Värmlandstrafik. Det innebär att resor längs med dessa över lag fungerar tillfredsställande. Emellertid skulle kommunikationsmöjligheterna till Norge och Oslo kunna vidareutvecklas. Pendlingsmöjligheter till Norge är av stort intresse för hela Värmland. Regeringen har beslutat om Nationell transportplan för åren 2014-2025. En viktig satsning som finns med i planen är handlar om att korta restiderna och öka punktligheten på järnvägssträckan Oslo-Karlstad-Stockholm. Värmland har tilldelats 925 miljoner kronor för perioden 2014-2025 och det är pengar som ska användas till regionala satsningar.

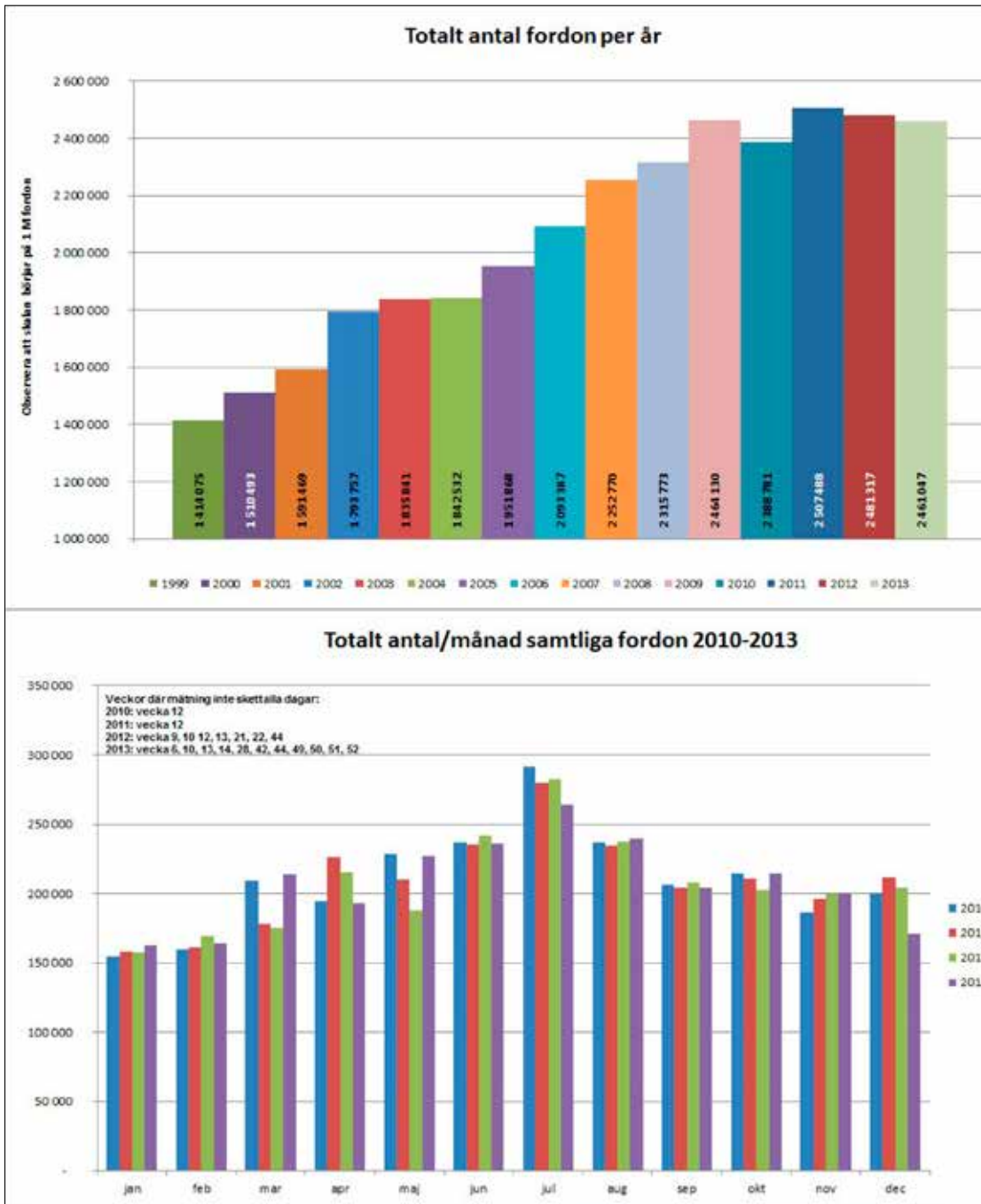
Mellan åren 2014 – 2018 investerar Trafikverket i den 14 mil långa järnvägssträckan mellan Kil och Ställdalen. Sex mötesstationer kommer att byggas vilket kommer att underlätta för både tågmöten och omkörning av tåg. Järnvägsnätet blir mindre känsligt för störningar och mer gods kan transporteras på järnväg.

Möjligheter finns att skapa ett resecentrum i Charlottenberg som skapar bättre plats åt busstrafiken och en bättre kopplingspunkt mellan olika trafikslag. Kommunen anser att ett resecentrum är ett positivt tillskott som kommer att förbättra kollektivtrafiken i kommunen.

Pendlingen med både bil, buss och tåg har stadigt ökat och den är omfattande till Osloreionen.

Kommunen är beroende av vilka satsningar Statens Vegvesen, Jernbaneverket och norska NSB gör framöver. Infrastruktur är viktigt för samarbetet mellan Sverige och Norge för att få utveckling och tillväxt i området. ARKO gör en översikt med framtidsinriktning över infrastrukturen i grännsregionen. Det är viktigt att kommunikationerna till och från samt inom kommunen förbättras så att resandet underlättas för boende, turister och företag.

Riksväg 61 är en viktig pulsåder för kommunen och en del i tillväxtstråket mellan Stockholm-Oslo. Under perioden 1999 till 2013 ökade antalet fordon från 1 414 100 till 2 461 000 fordon per år. Både personbils- och busstrafiken har ökat med nästan 75%. Ökningen antas bero på den ökande gränshandeln. Även industrin och turismen har under perioden haft en stor tillväxt som bidragit till trafikökningen. Trafiken under år 2013 har minskat med drygt 20 000 fordon och det är personbilstrafiken som står för minskningen.

Av diagrammet framgår att flest antal fordon passerade gränsen under juli månad. Påskveckan år 2013 inföll i mars månad medan påsken år 2012 inföll i april.

Åtgärder på riksväg 61 sker fortlöpande. Under perioden 2014-2016 kommer sträckorna Klätten-Åmotfors, Graninge-Speke och Åmotfors-Norra By samt ett antal övriga åtgärder genomföras. För närvarande pågår åtgärder i Arvika kommun. Eda och Arvika kommuner är de enda kommunerna som medfinansierar utbyggnad av riksväg 61 i Värmland med sammanlagt 70 miljoner kronor.

Fortsatta satsningar på riksväg 61 är av avgörande betydelse för framkomlighet, trafiksäkerhet och fortsatt tillväxt. Etappen Charlottenberg-Riksgränsen är en stor flaskhals. Därför har Trafikverket tagit fram förstudier för sträckorna Charlottenberg-Riksgränsen och Charlottenberg-Eda Glasbruk som gäller både väg 61 och järnvägen. En vägplan för sträckan Åmotfors-Haganäset har tagits fram för den 4 km långa sträckan av väg 61 mellan Åmotfors och Norra By. Målsättningen är att sträckan Åmotfors – Norra By byggs under 2014.

En flaskhals och ett stort hinder för tillväxten i gränsregionen är trafiksituationen längs riksväg 61 vid Eda Glasbruk. Vägen är smal och skulle behöva breddas och utformas på ett mycket mer trafik-säkert sätt. I trafikutredningen finns flera förslag men inget är beslutat.

Trafikverket har tillsammans med kommunen gjort en åtgärdsvalsstudie för Lerot omfattande järnvägsviadukter och väg 866. Viadukten vid Lerots hållplats är en flaskhals och har blivit en begränsning för lantbrukare i området och räddningstjänsten. Studien syftar till att identifiera smarta effektiva lösningar och åtgärder.

E-tjänster inom den kommunala världen utvecklas i rask takt och kommunerna i Värmland har gått samman för en gemensam lösning för länet. Projektet kom igång under 2013 och har redan resulterat i ett antal tjänster som finns utlagda på nätet och mer kommer de närmsta åren. För att e-tjänster skall kunna utföras av alla så krävs också ett väl fungerande bredband och där har Eda kommun arbetat mycket aktivt under året för att få igång fiberföreningar. I kommunen har 11 föreningar bildats. I slutet av 2013 upphandlades förläggning av kanalisation för optokabel till den första sträckan av det stamnät som kommunen bygger och bekostar.

Ett levande näringsliv

Det lokala näringslivet bidrar till att Eda är en levande kommun. Här finns förutsättningar för utveckling av befintliga företag och nya etableringar. Det finns många spännande företag som tillverkar allt från jaktammunition, aluminiumgods, papper, sågade produkter till kaffemaskiner. Flertalet av företagen är fåmansföretag inom servicenäring, turism, tillverkning samt jord- och skogsbruk.

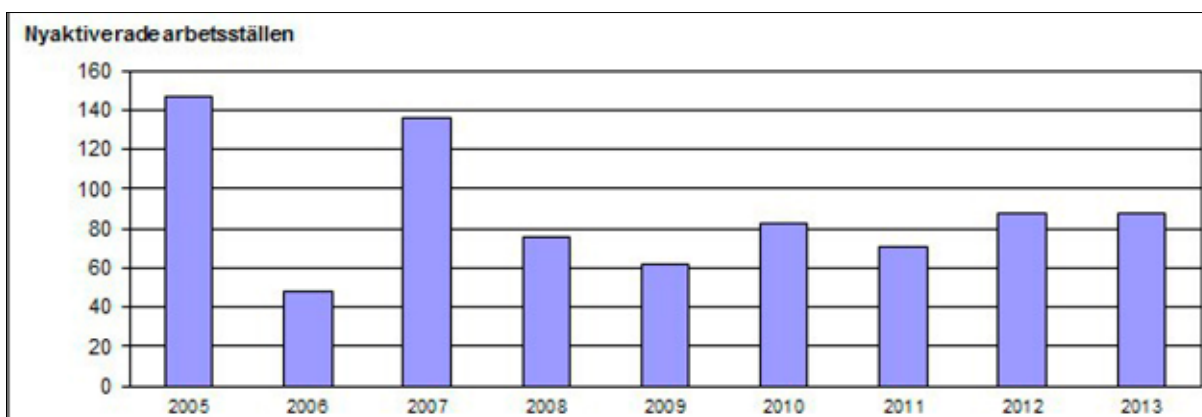
Konjunkturinstitutets rapport från januari 2014 visar att tillväxten i svensk ekonomi ökar. Barometerindikatorn har stigit över 20 enheter på drygt ett år. Tyvärr fortsätter den inte uppåt i rapporten från mars utan minskar. Av sektorerna i näringslivet är det framför allt tillverkningsindustri samt bygg- och anläggningsindustri som minskar. Indikatorerna för detaljhandel och privata tjänstena minskar också men ligger fortfarande klart över sina historiska genomsnitt.

Småföretagarbarometern för Värmland hösten 2013 visar att småföretagen har en fortsatt tillväxtkraft. De räknar med betydligt starkare konjunktur under 2014. Konjunkturen i Värmland är dock något svagare än i riket som helhet. Barometern visar tydligt på den tillväxtpotential som finns i småföretagen i länet. Hela 70% av småföretagen i länet uppger att det finns goda expansionsutsikter framöver. Näst efter Västmanland är Värmland det län där småföretagen är mest optimistiska. Det som hämmar expansionsmöjligheterna är höga arbetskraftskostnader, svag efterfrågan och bristen på lämplig arbetskraft.

Trenden med ett minskat nyföretagande fortsätter enligt Bolagsverkets statistik för 2013. Det startades totalt 60 527 företag under 2013 vilket är en minskning med -2,0% jämfört med helåret 2012.

Sedan revisionsplikten för mindre aktieföretag slopades 2010 samtidigt som aktiekapitalet sänktes är aktieföretag den mest populära bolagsformen. Nyföretagarbarometern är ett samarbete mellan NyföretagarCentrum Sverige och Bolagsverket. Barometern visar också antal nyregistrerade företag per 1 000 invånare i kommunen. Nyföretagandet i Värmland var år 2013 4,5 och snittet i Sverige 6,5. I Eda kommun startades 3,9 företag per 1 000 invånare och Eda hamnar på plats 184 bland kommunerna i riket. År 2012 hamnade kommunen på plats 84.

Enligt Statistiska Centralbyrån startade 87 nya företag i Eda år 2013 och lika många år 2012. Utvecklingen av antalet nya arbetsställen i Eda kommun sedan år 2005 visas i diagrammet nedan:

Av diagrammet framgår att antalet nya företag 2013 var lika stort som 2012. En förklaring till att så många nya arbetsställen tillkom 2005 och 2007 är byggnationen och öppnandet av köpcentren på Eda Glasbruk och i Charlottenberg.

Bron över Vrångsälven

Enligt HUI Researchs rapport Nordisk gränshandel och turism 2012 som kom i september 2013, definieras shoppingturism som att konsumenterna reser längre för att handla vissa varor än vad som egentligen är nödvändigt. Shopping är det som gör att resan och vistelsen får ett mervärde. Gränshandel är en form av prisbaserad shoppingturism. Gränshandeln visar på en mycket stark utveckling

över tid. HUI nämner i rapporten att sett till detaljhandelsutvecklingen per kommun under tidsperioden 1992-2011 har Strömstad den bästa genomsnittliga utvecklingen med 10,6 procent och Eda är tvåa med 8,9 procent. Sällanköpsvaruhandeln omsätter betydligt mindre än dagligvaruhandeln eftersom prisfördelarna inte är lika stora. Sällanköpsvarorna är ett viktigt komplement och ökar en handelsplats attraktionskraft. Eda har haft en mycket kraftig tillväxt av sällanköpsvaror från år 2003 till år 2011. Är gränshandeln långsiktigt hållbar? Enligt rapporten kommer folk alltid att åka över gränsen för att handla. Frågan är hur de stora handelsströmmarna kommer att gå och om Sverige långsiktigt kommer att ha en prisfördel gentemot grannländerna. HUI bedömer att gränshandelns drivkraft i form av prisskillnader mellan Sverige och Norge kommer att finnas kvar på 10 -20 års sikt även om ingen vet hur stora prisskillnaderna kommer att vara om 10 år.

Eda är en internationell mötesplats som ger mervärde, inte minst för handeln som fortsätter att öka. Svensk Handels rapport Den svenska shoppingturismen 2012, som kom i juli 2013, visar att detaljhandels utveckling 2012 varit relativt god och att besöksnäringen hade en kraftig tillväxt under året. Karaktäristiskt för sommarhandeln är också en omfattande shoppingturism. År 2012 var Edas försäljningsindex 421. Index i riket var 100. Eda hamnar på andra plats efter Strömstad med handelsindex 914. Indexet för gästnätter hamnade på 135.

Enligt statistik från Handels Utredningsinstitutets databas "Handeln i Sverige 2013", omsatte handeln i kommunen 2,2 miljarder 2012. Dagligvaror omsatte 1,6 miljarder och sällanköpsvaror 600 miljoner. Handeln sysselsatte 708 personer. Detta är en ökning jämfört med år 2011 då dagligvaror omsatte 1,5 miljarder, sällanköpsvaror 600 miljoner och sysselsättningen var 679 personer.

Charlottenbergs Shoppingcenter hade 2,8 miljoner besökare 2013 vilket motsvarar antalet besök på centret år 2012. Av dessa var 80 procent normmän. Omsättningen för 2013 hamnade på samma nivå som 2012 med 1,68 miljarder kronor. Centret invigdes i oktober år 2006 och sedan dess har omsättningen nästan fördubblats. Köpcentrets yta är idag 37 000 kvm och centret sysselsätter 550 personer. Charlottenberg Handelspark öppnade i oktober 2013 och omfattar 10 000 kvm handel. Handelsparken kommer att utvecklas i flera steg till ett 20 000 kvm stort handelsområde. I april 2014 öppnade Morast Handelsplats med 28 000 kvm handel.

Det finns färdiga detaljplaner för en fortsatt utbyggnad av handel i Charlottenberg. Marken är inte i kommunal ägo. Både Charlottenberg och Eda Glasbruk är mycket intressanta områden för handel och flera exploatörer har varit i kontakt med kommunen. En fortsatt exploatering innebär fler arbetstillfällen och förhoppningsvis fler kommuninvånare. Det finns relativt gott om planlagda industriområden runt om i kommunen. Däremot saknas strategiskt belägen mark för planläggning av handel och industri.

Det finns en vilja att utvecklas bland industriföretagen i kommunen. Enligt Statistiska Centralbyråns statistik fanns 121 arbetsställen inom industrin 2013 och de sysselsatte 737 personer. År 2012 fanns 122 arbetsställen som sysselsatte 778 personer. Teknikföretagens konjunkturprognos pekar på en måttlig produktionsökning på 4% för teknikföretag i Sverige under 2014. Produktionsnivån har under loppet av 2013 ökat något men minskar i genomsnitt med 4% 2013. Även antalet anställda har minskat under 2013 och förväntas bli oförändrat 2014. Småföretagsbarometern för Värmland län visar att industrin är optimistiskt inför det kommande året. Tillväxttakten för orderingången ökar och likaså sysselsättningstillväxten. Det främsta tillväxthindret som de värmländska industriföretagen ser är arbetskraftskostnaden.

Kommunen har fått förfrågningar från företag både inom handel och industri som önskar etablera sig. Det är framförallt mark men även lokaler som efterfrågas. Kommunen har liten tillgång till både lokaler och byggklara tomter för näringslivsändamål. Däremot finns privata aktörer som kommunen hänvisar till.

I kommunens Näringslivsprogram är ett av målen att värna om och stimulera tillväxt i befintliga företag samt stimulera nyetableringar. För att på sikt utveckla näringslivet behövs nya företag i fler branscher. Som ett led i detta arbete deltar kommunen i projektet Communicare som vänder sig till ungdomar i åldern 18-35 år och som vill starta företag.

Ett tryggt och bekvämt boende

Ett av kommunens mål är att skapa en säker, trygg och frisk kommun som erbjuder attraktiva boendemiljöer. En utmaning för kommunen är skapa attraktiva och bekväma boendeformer såsom trygghetsboenden och mindre lägenheter. Annars är risken att pigga pensionärer väljer att flytta från kommunen. En förutsättning för att få fler invånare i kommunen är att det finns attraktiva boendemöjligheter. Den nya Plan- och bygglagen innebär att planprocessen effektiviseras. En kortare planprocess gör att fler intressenter kan driva byggprojekt.

Livskvalitet är att leva och bo i en trygg miljö. Enligt SCB:s medborgarundersökning 2013 upplevs kommunen som säker och trygg. Det är viktigt att arbeta vidare med att den upplevs så även i fortsättningen. Om man väljer att bosätta sig i tätorterna eller på landet är det alltid nära till naturen och fina omgivningar. Det gångna året ökade inte byggandet av enbostadshus men till största delen är det fortfarande på landsbygden intresset finns. Resultatet av de byggklara villatomter som sålts i tätorterna under året kommer kommunen att se under år 2014.

Bankerna har blivit restriktivare med att låna ut pengar till nybyggnation och köp av fastigheter. Finansinspektionen införde den 1 oktober 2010 ett bolånetak på 85% av bostadens marknadsvärde. Bolånetaket omfattar även jordbruksfastigheter avsedda för boende, där inte huvudsyftet är att bedriva näringsverksamhet. Det innebär att det oftast krävs en större kontantinsats än tidigare och kompletterande säkerheter. Prissättningen på en del av bolånen blir högre och det påverkar boendekostnaderna. Mäklarna ser en liten tendens att det är svårare för husköpare att få lånelöfte. Bolånetaket omfattar en- och tvåfamiljsbostäder, bostadsrätter samt fritidshus. Enligt statistik från Statistiska centralbyrån har småhuspriserna stigit i hela Sverige vid jämförelse av det fjärde kvartalet under 2013 och samma period året innan med ett snitt på 4% för hela Sverige. I Värmlands och Gotlands län har priserna sjunkit med med 1%. I Eda ser marknaden ut som förra året.

Under de senaste åren har nyproduktionen av lägenheter i kommunen ökat. Efterfrågan på lägenheter i Charlottenberg är betydligt större än tillgången. I övriga orter finns outhyrda lägenheter. Det pågår en planläggning av bostadsområden för flerbostadshus med 45 – 50 lägenheter i Charlottenberg.

För att lösa den förväntade bostadsbristen då 300- 500 nya jobb skapas inom handeln, gick kommunen ut med ett erbjudande om villatomter för en krona. Sammanlagt tog kommunen fram 69 tomter i Charlottenberg, Flogned, Koppom och Åmotfors. Intresset var störst för tomterna i Charlottenberg och där har i stort sett alla sålts.

Närheten till Norge skapar möjligheter

Oslo är den region i Norge som växt snabbast och är en av de mest dynamiska stadsregionerna i Europa. Under det senaste decenniet har Norge haft attraktiva arbetsmarknader och antalet sysselsatta har stadigt ökat. Efterfrågan på arbetskraft har ökat och över 5 000 av gränspendlarna kommer från Värmland. I Eda pendlar nästan 700 personer till jobb i Norge. De som arbetspendlar ser i svenska myndigheters ögon ut som nolltaxerare. Det innebär att förvärvsfrekvensen blir missvisande eftersom de som bor i Sverige men arbetar i Norge inte räknas med. Om andelen sysselsatta skulle inkludera arbetspendlare skulle andelen höjas från 62,8% % till 76,2 % (Källa SCB: pendlingsstatistik 2010).

Den norska ekonomin har en moderat fart och har två år bakom sig med en konjunkturneutral utveckling. Detta förväntas fortsätta några år till innan tillväxten ökar 2014. Norge har under åren 2003 - 2013 haft en befolkningstillväxt på närmare 1 % per år och ökat befolkningen från 4 552 252 personer 2003 till 5 051 275 personer 2013. Befolkningen har ökat med närmare 500 000 personer. Oslo är den region som växer snabbast. Varken Hedmark fylke eller Eidskog kommune har fått del av befolkningstillväxten men Kongsvinger kommune växer däremot. Kommunen är expansiv och arbetet med en fyrfältsväg mot Oslo och Romerike pågår. Det finns avgångar med tåg till/från Oslo varje timme. Kongsvinger kommune lobbyar aktivt för att minska restiden med tåg mellan Kongsvinger och Oslo till en timme. Det leder till att Kongsvinger blir en mer attraktiv stad att bosätta sig i. Skedsmo kommune med orterna Lilleström och Strømmen växer både när det gäller invånarantal, sysselsättning och näringsliv. Antalet nya bostäder som tagits i bruk i perioden 2001-2010 har varit i snitt 400 bostäder per år. Nu är nivån tillbaka på den samma som innan finanskrisåret 2008. Invånarantalet har de sista tio åren ökat med ca 900 invånare varje år. Statistisk sentralbyrå beräknar att befolkningen i regionen kommer att öka från dagens 50 500 till 70 000 år 2030.

Båttur

Enligt Statistisk sentralbyrås konjunkturtendens är hushållens utveckling i efterfrågan svag trots en god intäktsväxt och låga räntor. Efterfrågan från utlandet bidrar inte nämnvärt till produktionsväxt. Detta kommer att påverka utvecklingen under 2014. Arbetslösheten förväntas öka något under år 2014 och även en bit in i år 2015.

Byggandet av en ny Riksväg 2 med fyrfälts väg med mitträcke pågår mellan Skarnes och Kongsvinger. Projektet är indelat i etapper och hela sträckan ska stå färdig hösten 2014. Detta medför att restiden mellan Oslo och riksgränsen blir kortare än tidigare.

I vår grannkommun utvecklar Eidskog Näringservice Magnormoen Näringspark i samarbete med fastighetsägare. Näringsparken omfattar 200 000 kvadratmeter och ligger rätt in på norska sidan av gränsen. Planlagd mark finns för näringslivsverksamhet inom kontor, industri och handel. Flera verksamheter har etablerat sig i området.

Grensetjänsten är ett gränsöverskridande samarbete mellan Sverige och Norge. Huvuduppgiften är att ta emot och behandla frågor från människor och företag som har någon form av gränsöverskridande verksamhet. Huvudsakliga arbetsuppgifter är information och att undanröja gränshinder. För att lösa dessa problem och för att få en så effektiv dialog som möjligt mellan svenska och norska myndigheter finns ett Gränsråd. I Gränsrådet sitter personer från myndigheter och organisationer på svensk och norsk sida. Grensetjänsten är delfinansierad av svenska och norska regeringarna samt Nordiska Ministerrådet.

ARKO är en sammansättning av de två regioncentren i området Arvika och Kongsvinger. En arbetsgrupp jobbar med ett projekt kring tillväxt när det gäller befolkning, kompetens- och näringslivsutveckling samt infrastruktur. Fokus är på ARKO som en grön region. Redan i dag sker stora satsningar på grön energi, miljövänlig framställning samt natur och kultur. Under 2013 fick ARKO EU-medel från Interreg Sverige-Norge för att genomföra ett projekt Ungdomscamp för fred 2013.

Möjligheter till utbildning

Gymnasieutbildningar erbjuds i hela Värmland eftersom alla kommuner ingår i ett gemensamt samverkansområde. Närmaste universitet finns i Karlstad och Oslo. Båda ligger cirka 11 mil från Charlottenberg. På den norska sidan finns en högskola i Lilleström med 3 000 studenter, 9 mil från Charlottenberg, liksom forskningscentret Campus Kjeller. Det finns en folkhögskola i Arvika och i dess närhet en musikhögskola där Karlstads universitet bedriver sin muskläro-utbildning.

Eda gymnasieskola tillsammans med Arvika gymnasieskolor har fått kvalitetsstämpeln Teknik-College. Det är en kvalitetsstämpel på utbildningar där kommuner, utbildningsanordnare och företag samverkar för att öka attraktionskraften och kvaliteten på tekniskt inriktade utbildningar. Genom ett nära samarbete med regionens företag utformas innehållet i utbildningar så att det passar industrins framtida behov.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet på Eda gymnasieskola har fått en kvalitetsstämpel på sin utbildning genom att bli certifierade för ServiceCollege. Tyvärr avvecklas ServiceCollege i hela landet. Den visar att eleverna ges relevant yrkeskompetens för jobb där servicekompetens är ett grundläggande krav, och att de är väl förberedda för en karriär i tjänstesektorn. Skolan satsar nu mer på fungerande branschråd där näringslivet ingår. Programmet satsar även på utveckling inom områden som entreprenörskap, serviceanda och utbildning av kreativa och engagerade elever. Vård- och omsorgsprogrammet i Sverige har byggt upp vårdcollege och Eda kommun kommer att ingå i detta kvalitetsarbete genom att praktikplatser erbjuds vid äldreboenden.

I Värmland är utbildningsnivån bland befolkningen i åldern 25-64 lägre än för riket. De stora skillnaderna ligger i att Värmland har en högre andel av befolkningen med en utbildningsnivå kortare än 3-årig gymnasial. För att möta framtidens kompetenskrav behövs kunskap och en ökad utbildningsnivå. Eda kommun erbjuder yrkesutbildning för vuxna inom industri och restaurang, vård och omsorg i samarbete med Årjängs kommun samt svenska för invandrare. Grundläggande- och gymnasieutbildning erbjuds också för vuxna. Det finns möjligheter till distansutbildning vilket blir allt viktigare.

Arbetet med att förbättra ohälsan

Ohälsotalet bland kommunens invånare har ökat under 2013. Ohälsotalet är Försäkringskassans mått på antal utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen relaterat till antal registrerade försäkrade i åldrarna 16-64 år. Ohälsotalet för kommuninvånarna år 2013 var 40,6 dagar att jämföra med 2012 då det var 39,7 dagar. I Värmland var ohälsotalet 29,4 dagar 2013 och 29,6 dagar 2012.

Av 2013 års rapport Om Värmlänningarna, som Landstinget ger ut, framgår att det allmänna hälsotillståndet har förbättrats i befolkningen under perioden 2008 – 2012. Andelen dagligrökare fortsätter att minska i åldersgruppen 18 – 64 år. Däremot har andelen med fetma ökat och även andelen med otillräcklig fysisk aktivitet.

För att förbättra folkhälsan och minska skillnaderna i hälsa mellan olika grupper prioriterar kommunen följande områden: delaktighet och inflytande i samhället, trygga och goda uppväxtvillkor, sunda och säkra miljöer och produkter, verka för sunda levnadsvanor samt förebyggande arbete mot tobak, alkohol och andra droger. Under 2014 fortsätter arbetet med åtgärder för att förbättra hälsan bland kommunens invånare. Det blir aktiviteter i vardagen för att må bättre men också inre hälsa och välbefinnande. I samarbete med föreningar, företag och andra aktörer har en mängd aktiviteter genomförts under år 2013. Några av dessa är Edaklassikern, Edas företag på fötter, matmässa under Charlottadagen och Sommarskoj för barn.

Eda Skans

Upplevelser

I kommunen finns många gränshistoriska minnesmärken och kulturella sevärdheter. Redan innan fredsmonumentet restes 1914 var gränsen en betydelsefull mötesplats för norrmän och svenskar. Först 1959 fick platsen sitt namn Morokulien som idag är ett välbesökt turistmål. Föreningar har tagit vara på den historiska kunskap som finns i området och gjort besöksmål som är tillgängliga för allmänheten. Exempel på detta är Eda Skans Museum och Järnskogs Beredskapsmuseum som skildrar norsk-svensk gränshistoria.

Många kommer till kommunen för att uppleva de naturnära aktiviteterna. De natursköna omgivningarna lockar till fiske, kanotfärder och vandring. Anläggningar som drar mycket folk till kommunen är Eda Golfklubbs 18-hålsbana och Valfjället Ski Center.

Föreningslivet engagerar kommuninvånare och många eldsjälar lägger ner mycket tid vilket gör att vi har ett rikt föreningsliv. Det finns möjligheter till många olika fritidsaktiviteter i de anläggningar som finns, till exempel ishall, sporthallar, ridhus, styrke- och skyttehall.

I Eda kommun finns ett rikt och varierat utbud av kulturella aktiviteter, såsom musik, konst, litteratur, bibliotek, museum. Det finns en mängd livaktiga kulturföreningar och flera spännande museer. I kommunen finns också ett antal hembygdsföreningar och studieförbund som bedriver aktiv kulturverksamhet. Till detta kommer de kulturevenemang som arrangeras genom biblioteken.

Det finns ett stort behov av kulturaktiviteter. En aktivitet är Open Art som arrangeras varje år under två veckor i juli och som lockar många besökare. Open Art är ett samarrangemang mellan kommunen, Region Värmland, Kulturens bildningsverksamhet och konstnärer.

Turismen är den näring som ökar mest. Rese- och Turistnäringen i Sverige (RTS) har för första gången presenterat siffror om nyföretagandet i turistnäringen. RTS konstaterar att det är nästan 50 procent högre nyföretagande inom turism än riksgenomsnittet. Vartannat turistföretag bildas utanför storstäderna. Turismen är en framtidsnäring och en regional tillväxtmotor. Under 2012 registrerades 71 000 nya företag i Sverige varav 1 200 turistföretag. Det innebär en minskning med 6% jämfört med året innan. I Värmland, Dalarna och Gävleborg har antalet nya turistföretag ökat med 13% jämfört med 2011 vilket är bättre än genomsnittet.

Tillväxtverket konstaterar i sin rapport Fakta om svensk turism 2012 att turismens totala omsättning i Sverige ökade med 4,8 % 2011/2012 till 275 miljarder kronor. Turismen bidrog med 167 900 arbetstillfällen, en ökning med 5,7% från 2011. För att turismen ska kunna utvecklas behövs ett ökat samarbete mellan näringen, turismföreträdare och samhället.

När det gäller utländska besökare svarar normmännen för 25% av antalet utländska gästnätter som var 12,8 miljoner nätter 2012.

HUI Research har tagit fram nyckeltal för turismen i Värmland och i kommunen 2012. Turismen omfattar inkommande övernattningsresor både svenska och utländska samt dagsresor längre än 5 mil. Rapporten visar att turismen i kommunen bidrog med 150 miljoner kronor i förädlingsvärde och omsatte 454 miljoner kronor år 2012. Turismen skapade sysselsättning för motsvarande 326 årsverken, antal sysselsatta, anställda och egna företagare. Gästnattsstatistiken redovisade 121 914 gästnätter under 2012 vilket avser ca 7% av den totala gästnattsvolymen i Värmland. Det gäller kommersiella gästnätter på hotell, stugby, vandrarhem och camping. Boendeanläggningarna i kommunerna redovisar flest gästnätter i under juli och augusti månad. Normmännen svarade för 80% av gästnätterna eller 80 594. Detta är en dubbelt så hög exportandel jämfört med Värmland som låg på 41% och Sverige på 23%.

Morokulien Infocenter hade 68 700 besökare 2013, vilket är en ökning med 34% jämfört med 2012 då besöksantalet var 51 380. Trenden är att turistsäsongen förlängs. Fler turister kommer i augusti och september. Turistnäringen i kommunen upplever att antalet övernattningsplatser på camping och hotell ökar. Tillsammans med näringslivet har kommunen utarbetat en handlingsplan för hur besöksnäring och turism kan utvecklas i kommunen. De slutsatser som kommit fram är att det är viktigt att förstärka och utveckla Eda som mötesplats. Ett led i detta arbete är att göra satsningar på Fredsriket Morokulien och göra området mer attraktivt. Valfjället Ski Center är en av de sydligaste alpina anläggningarna i Sverige. Anläggningen kan utvecklas till en åretruntanläggning med ett utbyggt boende och en breddning av aktivitetsutbudet framförallt i form av olika sommaraktiviteter. Eda Golfanläggning har goda förutsättningar att bli en åretruntanläggning med konferensverksamhet och olika sommar- och vinteraktiviteter.

Befolkning

Befolkningsutveckling

Vid årsskiftet 2013-2014 hade Eda kommun 8 426 invånare. Av dessa var 4 092 kvinnor och 4 334 män. Åldersfördelningen syns i nedanstående diagram.

Befolkning 2013-12-31

Ålder	Män	Kvinnor	Totalt
0-6	312	296	608
7-17	454	434	888
18-24	386	312	698
25-44	919	822	1741
45-64	1277	1120	2397
65-79	748	743	1491
80+	238	365	603
Summa	4334	4092	8426

Källa:SCB

I tabellen nedan redovisas den årliga befolkningsutvecklingen mellan 2008 och 2013. I april i år uppgår befolkningens storlek till 8 454, enligt det kommunala invånarregistret (KIR).

Befolkningsutveckling 2008-2013

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Befolkning	8676	8594	8539	8460	8496	8426
Förändring	25	-82	-55	-79	36	-70

Källa:SCB

Sett till kommunelnivå (baserat på NYKO-indelning) ser befolkningsfördelningen ut enligt nedan.

Folkmängd vid 2013 års slut

NYKO	Område	Tot	Män	Kvinnor
1110	Charlottenberg	2392	1175	1217
1111	Åmotfors	1443	757	686
1100	Chb omnejd	1052	578	474
1400	Järnskog	1005	532	473
1200	Köla	878	455	423
1101	Åfs omnejd	711	373	338
1410	Koppom	602	296	306
1300	Skillingmark	339	166	173

Källa:SCB

I tabellen nedan redovisas befolkningsförändringen mellan 2012 och 2013 på kommundsnivå.

Folkökning 2013 från föregående år

NYKO	Område	Tot	Män	Kvinnor
1110	Charlottenberg	2	-1	3
1111	Åmotfors	1	0	1
1100	Chb omnejd	-13	-1	-12
1400	Järnskog	-10	-6	-4
1200	Köla	-9	-6	-3
1101	Åfs omnejd	-22	-13	-9
1410	Koppom	-8	5	-13
1300	Skillingmark	-7	-3	-4

Källa: SCB

Andel utländska medborgare

Enligt KIR uppgår andelen utländska medborgare för närvarande till 22,4 procent vilket motsvarar 1 898 personer. I kommunen bor alltså 6 557 personer som är svenska medborgare. Den största enskilda gruppen utländska medborgare kommer från Norge: 17,4 procent av Edas befolkning har norskt medborgarskap. Det motsvarar ca. 1 477 personer.

Andel utländska medborgare

År	2011	2012	2013
Andel	21,5%	22,2%	22,4%

Källa: KIR

På andra till fjärde plats kommer: litauer 63 personer, tyskar 41 samt danskar 38. Totalt finns hela 41 olika nationaliteter i kommunen.

In- och utflyttning

Under 2013 hade Eda ett negativt flyttningsnetto (antal utflyttade minus antal inflyttade) motsvarande 65 personer. Det innebär att det flyttat ut fler personer än vad som har flyttat in under perioden.

Flyttningsnetto 2011 – 2013

2011	2012	2013
-27	38	-65

Källa: SCB

På kommunalnivå (baserat på NYKO-indelning) ser in- och utflyttningen ut enligt diagrammet nedan. Där redovisas in- och utflyttningen under år 2013, samt andel från/till utlandet.

Tabell över in- och utflyttning 2013

NYKO	Område	Flyttningar Inflyttning	Utflyttning	Varav In från utlandet	Ut till utlandet
1110	Charlottenberg	264	247	80	50
1111	Åmotfors	155	151	35	21
1100	Chb omnejd	60	81	5	6
1400	Järnskog	62	78	7	8
1200	Köla	44	52	10	7
1101	Åfs omnejd	35	61	3	4
1410	Koppom	85	94	18	8
1300	Skillingmark	19	23	8	3

Källa: SCB

Anledningarna till varför man flyttar till eller från en plats kan vara många. År 2012 undersöktes varför man flyttar till eller från Eda (en ny undersökning genomförs och beräknas vara klar under hösten). Tabellen nedan visar några vanliga faktorer som påverkar varför man flyttar – eller inte flyttar – till och från Eda.

Push	Pull
”Finns inget att göra i Eda”	”Aktiviteter finns”
”Vill inte bo i Eda”	”Boende på landet”
”Eda är för litet”	”Trivs/Uppvuxen i Eda”
”Dåliga kommunikationer”	”Bra kommunikationer”
”Familj/släkt/vänner bor inte i Eda”	”Familj/släkt/vänner”
	”Sysselsättning/arbete”

Källa: Enkät till verksamma inom handeln i Eda 2012.

Födda och avlidna

Under år 2013 föddes 91 nya Edabor samtidigt som 94 stycken avled. Det ger ett negativt födelsenetto på 3 personer.

Födelsenetto 2011 – 2013

2011	2012	2013
-32	-1	-3

Källa: SCB

På kommunalnivå ser det ut enligt nedan:

Födda och döda under år 2013

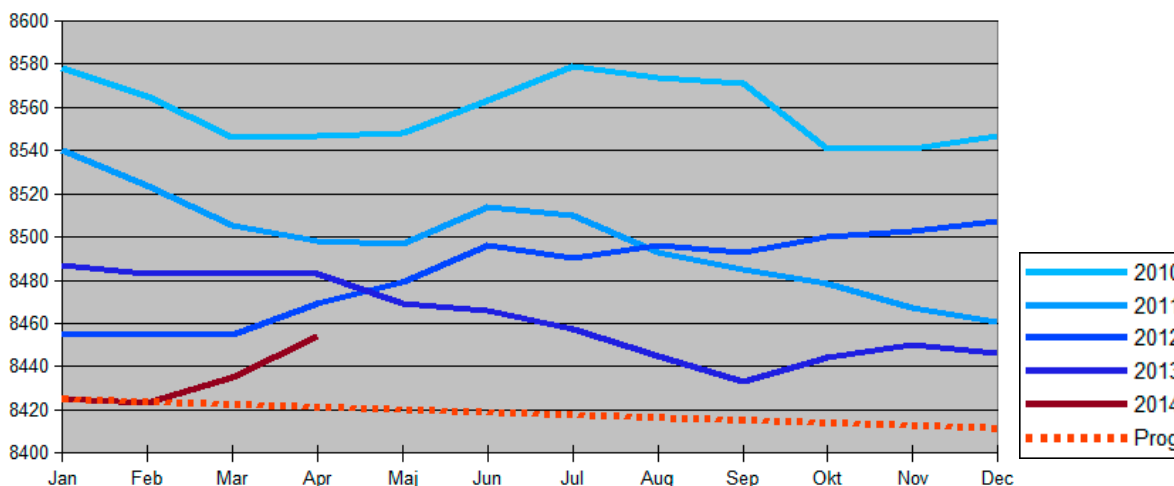
	Händelse	Summa	Män	Kvinnor
Chb omnejd	Födda	15	10	5
	Döda	7	5	2
Åfs omnejd	Födda	5	0	5
	Döda	1	1	0
Charlottenberg	Födda	30	14	16
	Döda	45	21	24
Åmotfors	Födda	15	10	5
	Döda	18	7	11
Köla	Födda	8	5	3
	Döda	9	5	4
Skillingmark	Födda	0	0	0
	Döda	3	2	1
Järnskog	Födda	8	4	4
	Döda	2	1	1
Koppom	Födda	10	4	6
	Döda	9	3	6

Källa: SCB

Prognos

I diagrammet nedan kan man se att befolkningen ofta sjunker under årets första kvartal, för att under andra och tredje kvartalen öka. Under de tredje och fjärde kvartalen börjar befolkningen åter minska, vilket trots ökningen under sommaren resulterar i att befolkningsutvecklingen på årsbasis är negativ. Möjligen beror detta på att ungdomar och studenter flyttar tillbaka hem till Eda under sommaren, och sedan flyttar igen under hösten. År 2012 var dock ett undantag då befolkningen i stort sett ökade under hela året. Även 2013 var ett undantag då befolkningen istället minskade mer eller mindre hela året.

Befolkningsutveckling 2009 till december 2013, med prognos för 2014

Källa: KIR

Befolkningsutvecklingen under innevarande år (2014) är emellertid hittills positiv. I april 2014 hade Eda enligt KIR 8 454 invånare.

Enligt prognosen, som baseras på ett treårigt glidande medelvärde över befolkningsförändringen, kommer Edas befolkning minska med ytterligare 37 personer under år 2014. Från 8 425 invånare i januari 2014 till 8 412 invånare i december 2014. Den streckade röda linjen i diagrammet ovan visar prognosen för år 2014. Som synes i diagrammet överensstämmer prognosen tämligen dåligt – åtminstone hittills – med det aktuella utfallet för år 2014.

Prognosen baseras på att befolkningen enligt KIR minskar med 1,22 personer per månad under perioden 2009 – 2013. Detta är dock en tämligen enkel modell som snarare ger en indikation om en möjlig utveckling och skall inte tolkas som en helt tillförlitlig prognos.

När det gäller den negativa befolkningsutvecklingen bör det påpekas att det inte finns några inherent egenskaper i landsbygdsområden som per automatik leder till en negativ befolkningsutveckling, heller inte att utvecklingen inte går att vända eller påverka. Viktiga faktorer är en god arbetsmarknad och ett välutvecklat näringsliv, goda boendemöjligheter med attraktiva och billiga boenden, samt goda kommunikationer. Ett stort antal nya arbetsplatser skapas just nu i Eda kommun och det finns en stark potential till att vända eller åtminstone bromsa den negativa trenden.

Adolfsfors sett från ovan

3. Vision, övergripande mål och kännetecken för Eda kommun

Styrsystemet bygger på att en vision, övergripande mål, kännetecken och verksamhetsmål tydligt hänger samman i en plan för kommunens utveckling och verksamhet.

Vision

Eda – en positiv gränskommun där människor möts – präglad av samverkan, starkt näringsliv och med ambitionen att utvecklas.

Övergripande mål

Bra boendemöjligheter

Skapa en säker, trygg och frisk kommun som erbjuder attraktiva boendemiljöer.

Goda kommunikationer

Med vägar, järnväg och tele/IT-kommunikation. Bra förbindelser inom och till kommunen för arbete, fritid och utbildning.

Ett utvecklat näringsliv

Som bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning. Vi ska stödja entreprenörskap och innovationer och ta tillvara lokala förutsättningar.

Upplevelser

Eda kommun skall erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som är berikande både för invånare och för besökare. Vi ska lyfta fram och utveckla det som finns.

Offentlig service

En god och behovsrelaterad offentlig service.

Livslångt lärande

Kunskap för att möta framtidens kompetenskrav. En ökad utbildningsnivå. Möjligheter till distansutbildning.

Kännetecken

Vårt förhållningssätt i verksamheten utgår från medborgarfokus och kännetecknas av:

- Kvalité
- Smidighet
- Tillgänglighet
- Småskalighet

4. Nya perspektiv

Region Värmland, kommunerna och landstinget arbetar tillsammans för att värmlänningarna ska kunna ha ett bra liv i Värmland genom utvecklingsarbetet Nya Perspektiv. Arbetet förstärker de dagliga insatser som görs inom kommuner och landsting. De fyra områden man valt att arbeta med är äldres hälsa, riskbruk och riskbeteende, psykisk hälsa och den sårbara familjen. Syftet med Nya Perspektiv är att främja samverkan, öka kunskapen om varandras förutsättningar och om den gemensamma befolkningens hälsa, behov och påverkansfaktorer. Landstinget och kommunerna i Värmland står inför stora utmaningar. Den demografiska utvecklingen kommer att kräva mer vård och omsorgsinsatser och resursfördelningen blir svårare.

Nya Perspektiv har fokuserat på fyra utmaningar:

1. Den sårbara familjen

Huvudmännen ska i samverkan skapa förutsättningar för att värmländska barnfamiljer ska känna sig trygga samt att det vid behov skall finnas ett utvecklat och anpassat stöd för familjen.

Resultatmål:

- Andelen som är behöriga att söka till gymnasieutbildning efter avslutad årskurs, ska öka från 90% (2010) till 97% (2015).
- Alla (100%) av barnen ska erbjudas och komma på de hälsobesök och vaccinationer (på BVC och skola) som de har rätt till.
- Barns psykiska hälsa skall öka med utgångspunkt från den sammanvägda indexet i åldersgrupperna årskurserna 4 och 7 samt gymnasiet årskurs 1.

2. Riskbruk och riskbeteende

Huvudmännen ska i samverkan aktivt uppmärksamma riskbruk och riskbeteende i kontakter med elever, klienter, patienter och brukare. För att stödja inriktningen ska det, år 2014, finnas en struktur för kompetensutveckling i motiverade samtal för länet.

Övervikt hos barn och unga, övervikt och fetma hos barn och unga i Värmland ska förebyggas samtidigt som andelen fysiskt aktiva ska öka.

Resultatmål: Andelen överviktiga barn och unga ska minska med 15 procent för 2015. Mätningar sker i åldrarna 5 ½ år och 10 år. Det genomsnittliga antalet karierade/fyllda tänder bland 12-åringar ska minska.

- *Hiv och sexuellt överförbara infektioner (STI)*, spridningen av Hiv och STI skall begränsas inklusive konsekvenserna av dessa infektioner för den enskilde och samhället.
Resultatmål: Förekomst av klamydia i åldersgruppen 15 -29 år, oavsett kön, ska minska med 10% till år 2016.
- *Tobak*, Andelen som röker i den värmländska befolkningen ska minska.
Resultatmål: År 2014 uppgår andelen ungdomar i gymnasiet första årskurs som röker eller snusar till högst 6%. År 2015 bör samtliga Värmlands kommuner ha beslutat om rökfri arbetstid inom alla kommunal verksamhet.
- *Alkohol*, andelen personer med riskbruk av alkohol ska minska i alla åldersgrupper, samt att debutantåldern för alkohol användning ska höjas.
Resultatmål: Andelen ungdomar i gymnasiet första årskurs som aldrig har druckit alkohol ska öka från 33% (2011) till 50% (2018).

3. Psykisk hälsa

Huvudmännen ska i samverkan arbeta för att medborgarnas psykiska välbefinnande ska öka, samt att huvudmännen ska bidra till en ökad kunskap om psykisk ohälsa hos allmänheten.

Resultatmål:

- Andelen män 18 -25 år med nedsatt psykisk hälsa ska minska från 17% år 2012 till 15% vid nästa mätning 2016.
- Andelen kvinnor 18 -25 år med nedsatt psykisk hälsa ska minska från 30% år 2012 till 25% vid nästa mätning 2016.
- Antal självmordsförsök för män och kvinnor i alla åldrar ska sjunka från utgångsvärde 2011.

4. Äldres hälsa

Huvudmännen ska i samverkan skapa förutsättningar för en trygg, frisk ålderdom för äldre i Värmlands län. Samverkan ska komma den enskilde till det genom en ökad kvalitet i berörda verksamheter och inom följande områden:

- God vård i livets slutskede
- Preventivt arbetssätt (till exempel undernäring, fall trycksår och dålig munhälsa)
- God vård vid demenssjukdom
- Sammanhållen vård och omsorg

Inför minst 60% av förväntade dödsfall har brytpunktssamtal genomförts (Svenska palliativregistret, 35,3% mars 2012).

90% av personer i särskilt boende får en riskbedömning (undernäring, fall, trycksår, dålig munhälsa, Senior alert).

Antalet personer över 75 år som får olämpliga läkemedel ska minska.

Undvikbar slutenvård, det vill säga utvalda sjukdomstillstånd som bedöms kunna undvikas inom slutenvården, ska minska med 10% och återinläggningar inom 30 dagar (undvikbara återinläggningar) ska minska med 10% på länsnivå.

Alla kommuner ska ligga under riksgenomsnittet vad gäller fallolyckor för 80 år och äldre.

Alla resultatmål går att följa i dokumentet ”Aktuellt perspektiv” www.regionvarmland.se/nyaperspektiv

Målen är satta utifrån Nationella satsningen Bättre liv för sjuka äldre

4. Eda i jämförelse med andra

Eda kommun deltar i flera undersökningar för att få vetskap om vilken kvalitet kommunen har jämfört med andra inom olika verksamheter. Sveriges Kommuner och Landsting genomför regelbundet sköppna jämförelser mellan kommuner. Det sker inom ett flertal områden och bygger på statistik och information som hämtas från kommunerna. För närvarande finns öppna jämförelser inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, äldreomsorg, grund- och gymnasieskola, företagsklimat samt trygghet och säkerhet.

Vård och stöd deltar i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning. Den omfattar både hemtjänst och särskilt boende. Inom samhällsbyggnads verksamhetsområde gör Svenskt vatten jämförelser mellan kommunerna om kommunalt VA för taxor och drift. Kommunen har också deltagit i utredningen Kritik på teknik där allmänheten tycker till om det som rör gator, vägar, va, belysning, avfallshantering mm.

I Kommun- och landstingsdatabasen Kolada går det att följa verksamheten från år till år. Det finns över 3 000 nyckeltal som ger möjlighet till analyser och jämförelser. Varje år undersöker SKL kommunens kvalitet ur fem perspektiv: tillgänglighet, trygghet, information och delaktighet, effektivitet samt kommunen som samhällsutvecklare. Resultaten samlas i rapporten Kommunens Kvalitet i Korthet. Kommunen har deltagit i projektet sedan 2007.

Medborgarundersökning

År 2006 deltog Eda för första gången i SCB:s medborgarundersökning. Sammanlagt deltog 69 kommuner i årets undersökningen som genomfördes 15 mars – 8 maj 2013. Ett urval på 500 personer i åldrarna 18-84 år ombads svara på frågor om hur de uppfattar kommunens verksamheter mm. Svarefrekvensen var 47 procent. Syftet var att få en helhetsbild över vika områden kommunen kan prioritera, förbättra, bevara och ge lägre prioritet för att medborgarna ska bli mer nöjda.

Undersökningen är en attitydundersökning och inte en brukarundersökning. Undersökningen sammanfattas i tre index; Nöjd-region-index (Hur ser Du på Din kommun som en plats att leva och bo på?), Nöjd-medborgar-index (Vad tror eller tycker Du om Din kommuns verksamheter?) samt Nöjd-inflytande-index (Hur nöjd är Du med invånarnas inflytande i Din kommun?). Resultatet visar att Eda har ett något sämre index jämfört med kommuner i samma storleksklass, dvs som har färre än 10 000 invånare.

Klassikermarchen

Servicemätning via telefon och e-post

Under hösten 2013 gjordes en servicemätning via telefon och e-post. Det är fjärde gången som kommunen deltar i denna. Resultaten ger en indikation på kommunens service och kan användas som en utgångspunkt för ett fortsatt arbete inom området. Totalt 163 kommuner deltog i undersökningen. Områdena som kontaktades var bygglov, förskola, grundskola, individ- och familjeomsorg, miljö- och hälsa, gator och vägar, äldreomsorg, handikappomsorg samt fritid- och kultur.

Telefon

Ett externt företag ringde 54 telefonsamtal via kommunens växel och åtta olika områden söktes med ärendefrågor som tagits fram av SKL. Mätning gjordes av tillgänglighet, svar på frågan, information, intresse och engagemang samt bemötande.

Resultatet visar att svarstiden för handläggare gällande telefoni är bättre än genomsnittet jämfört med andra kommuner. Informationen som lämnats är sämre än genomsnittet.

E-post

Sammanlagt 54 e-postmeddelanden skickades till kommunens officiella e-postadress för att bedöma servicenivån. Mätning skedde av svarstid, avsändare, svars kvalitet samt e-post som inte besvarades.

Medelsvarstiden i timmar för e-post är snabbare än genomsnittet och likaså svaren på frågorna. I genomsnitt tog det fem timmar innan brevet besvarades. Genomsnittet för de deltagande kommunerna i undersökningen var sju timmar.

När det gäller användaruppgifter i e-postbrev är kommunens totalresultat högre än genomsnittet. I 88 procent av svaren fanns mer eller mindre fullständiga avsändaruppgifter vilket är högre än snittet som är 81 procent. Andelen svarsbrev som innehåller merinformation är lägre än genomsnittet för samtliga kommuner.

Sammanfattningsvis var Eda kommuns resultat på en motsvarande nivå jämfört med andra kommuner.

Kommunens Kvalitet i Korthet

Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) är ett nationellt jämförelsenätverk som drivs av Sveriges Kommuner och Landsting. Antalet kommuner som deltar ökar stadigt och år 2013 deltog 220 kommuner. Eda har deltagit sedan år 2007. Syftet med mätningen är att ge en översiktssbild av kommunen ur kommuninvånarnas perspektiv. Styrkan ligger i jämförelsen med andra. Inom ramen för KKiK pågår ett arbete med att lyfta fram goda exempel i kommunerna och sprida dessa till andra.

Jämförelsen består av ett 40-tal mått där en del är hämtade från annan officiell statistik som till exempel Öppna jämförelser och Medborgarundersökningen. Andra mått mäts av kommunerna själva. Mått kan bytas ut eller justeras mellan åren så att de faktorer som är mest intressanta för kommuninvånarna alltid mäts.

Ett område där stor förbättring skett mellan åren 2012 och 2013 är andelen som erbjudits plats inom förskoleverksamheten och som fått plats på önskat placeringsdatum. Webbinformation till kommuninvånarna har också förbättrats. Resultatet eleverna i årskurs 6 når i de nationella proven har ökat avsevärt. SKL har uppmärksammat Eda kommuns resultat inom LSS grupp- och serviceboende. Kommunens resultat är betydligt högre än genomsnittet i Sverige. Det som framförallt bidragit till det goda resultatet är den genomförandeplan för verksamheten som tas fram tillsammans med brukarna inom LSS och deras anhöriga. Kommunens arbetsätt kommer att spridas till andra kommuner.

Nedan presenteras ett urval av måtten i KKiK som är särskilt viktiga att arbeta vidare med i Eda:

Kommunens kvalitet i korthet 2013 Eda kommun

Mått	Indikator	Eda 2011	Eda 2012	Eda 2013	Snitt	Mål-uppfyllelse	Trend										
<table border="1"> <tr> <td></td> <td>Ett resultat som är bättre eller lika med snittet i nätverket</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Ett resultat som är sämre än snittet i nätverket</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Positiv förändring av resultatet för Eda mellan 2012 och 2013</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Negativ förändring av resultatet för Eda mellan 2012 och 2013</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Samma resultat som 2012</td> </tr> </table>									Ett resultat som är bättre eller lika med snittet i nätverket		Ett resultat som är sämre än snittet i nätverket		Positiv förändring av resultatet för Eda mellan 2012 och 2013		Negativ förändring av resultatet för Eda mellan 2012 och 2013		Samma resultat som 2012
	Ett resultat som är bättre eller lika med snittet i nätverket																
	Ett resultat som är sämre än snittet i nätverket																
	Positiv förändring av resultatet för Eda mellan 2012 och 2013																
	Negativ förändring av resultatet för Eda mellan 2012 och 2013																
	Samma resultat som 2012																
TILLGÄNGLIGHET																	
Andel som får svar på e-post inom två dygn	Procent	67	26	87	79												
Andel som får kontakt med en handläggare för en enkel fråga via telefon	Procent	54	44	41	44												
Andel nöjda med bemötandet vid kontakt med kommunen	Procent	79	87	86	86												
Hur många timmar per vecka har huvudbiblioteket öppet utöver tiden 08-17 på vardagar?	Antal timmar	7	4	4	12												
Hur stor del av de som erbjudits plats inom förskoleverksamheten har fått plats på önskat placeringsdatum?	Procent	74	50	68	69												
Hur lång är väntetiden i snitt för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats?	Antal dagar		33	30	50												
TRYGGHET																	
Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen?	Index 1-100	64	64	60	61												
Hur många barn per anställd är det i snitt i kommunens förskolor?	Antal barn	5,1	5	5,4	5,4												
DELAKTIGHET OCH KOMMUNENS INFORMATION																	
Hur god är webbinformationen till kommunens invånare?	Procent	80	73	81	79												
Hur väl upplever medborgarna att de har inflytande över kommunens verksamhet?	Andel i %	34	37	33	39												
EFFEKTIVITET																	
Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet	Procent	87	88,9	87,2	87,5												
Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8	Procent		74	70	77												
Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildningen i kommunen	Procent	86	83	66	77												
Vad kostar en plats i kommunens särskilda boende?	Tusentals kronor	531	481	481	619												

Hur nöjda är brukarna med sitt särskilda boende?	NKI-index 0-100	63	Ingen uppgift	Ingen uppgift	84		[
Vad är kostnaden per vårdtagare inom hemtjänsten i kommunen?	Tkr per brukare	216	244	339	202		↓
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst inom hemtjänsten i kommunen?	Procent	66	91	87	91		↓
SAMHÄLLSUTVECKLING							
Hur stor andel av befolkningen får försörjningsstöd?	Procent	Nytt mått		4,2	4		[
Hur ser medborgarna på sin kommun som en plats att leva och bo på?	Index 0-100	52	50	51	59		→

5. Resultaträkning 2015-2017

	2015	2016	2017
Kommunstyrelsen	-447 783	-455 263	-464 263
varav			
- Kommunledningsstab	-49 575	-49 575	-49 575
- Bildning	-185 693	-185 183	-185 183
- Vård och stöd	-162 109	-162 109	-162 109
- Samhällsbyggnad	-42 406	-41 896	-41 896
Samverkan	500	500	
Lönekostnadsökningar	-8 500	-17 000	-25 500
Kommunstyrelsens nettokostnader	-447 783	-455 263	-464 263
Internränta	11 819	11 819	11 819
Pensioner	-8 400	-8 400	-8 400
Pensionskostnad/Intäkt internränta	3 419	3 419	3 419
Verksamheternas nettokostnader	-444 364	-451 844	-460 844
Skatteintäkter, gen statsbidr	452 268	467 627	482 201
Finansnetto	2 000	2 000	2 000
Resultat före extraordinära poster	9 904	17 783	23 357
Extraordinära poster			
Årets resultat	9 904	17 783	23 357

6. Investeringsplan 2015-2017

	2015	2016	2017
Kommunledningsstaben			
Investeringar IT	400		
Delsumma KLS	400		
Bildning			
Digital teknik	600		
Inventarier	100		
Utemiljö	100		
Delsumma Bildning	800		
Vård och stöd			
Övergång journaldokumentation	300		
Utbytesinventarier	300		
It-utrustning	100		
Delsumma Vård & Stöd	700		
Samhällsbyggnad			
UV-ljus Eda vattenverk	300		
Pumpstation Älvgatan	1 700		
Styr- och regler utrustning	750		
VA sanering mm gata	2 500		
Dagvattensanering	750		
Luft- vattenspolning (vattenledningsnät)	500	700	700
Rototilt	150		
Cykelvägar asfalt/schakt	800		
Underhållsasfaltering	1 000		
Iordningställande industriområde deldalen	500		
Energioptimering	1 500		
Grovdiskmaskin Hiernegården kök	170		
Tomrör bredband	150		
Delsumma Samhällsbyggnad	10 770	700	700
Bredband	5 000	5000	
Totalsumma	17 670	5 700	700

7. Övergripande principer för ekonomisk styrning

De övergripande principerna för ekonomisk styrning gäller från och med 1 januari 2014. En uppföljning och utvärdering av principerna för ekonomisk styrning skall ske årsvis och i samband med att den strategiska planen fastställs.

Finansiella mål

Den övergripande finansiella målsättningen för planperioden 2015 - 2017 är att verksamheternas nettokostnader inkl avskrivningar, inte ska överstiga 97,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Ambitionen är dock att långsiktigt ha resultat som medför att verksamheternas nettokostnader inkl avskrivningar, inte ska överstiga 95 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Resultatnivån för respektive år under planperioden ska inte vara lägre än 1,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Om avsteg från detta mål görs ska beslutet motiveras.

Målsättningen är att kommunens totala låneskuld inte ska öka, Detta innebär att kommunens investeringar ska finansieras med egna medel.

En årlig borgensavgift tas ut med 0,5 % för samtliga helägda bolag i kommunkoncernen 2014.

Anslagsbindningsnivåer

Driftbudget

Kommunfullmäktige skall anvisa medel för driftbudgeten genom att anslå ett nettobelopp för kommunstyrelsen. I nettobeloppet ska samtliga kostnader och intäkter ingå. Kommunstyrelsen tilldelar ram till förvaltningen fördelat på respektive verksamhetsområde. Tilldelat anslag utgör den yttersta restriktionen för verksamheterna.

Verksamhetsområdeschefen fördelar sitt anslag på resultatenheter genom att upprätta en internbudget. Omdisponering av anslag inom verksamhetsområdena under löpande budgetår föreslås av verksamhetscheferna och beslutas av kommunchefen.

Omdisponering av anslag under löpande budgetår mellan de olika verksamhetsområdena beslutas av kommunstyrelsen. I de fall omdisponeringen föranleds av större förändringar i verksamheternas inriktning skall frågan behandlas och beslutas av kommunfullmäktige.

Investeringsbudget

Medel för investeringar anvisas per objekt/projekt. Omdisponeringar av anslag överstigande 1 mkr beslutas av kommunfullmäktige. I annat fall tas beslut av kommunstyrelsen.

Budgetprocessen

Kommunen ska varje år upprätta en strategisk plan innehållande en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. I planen ska redovisas vilka anslag som ska utgå och hur stor skattesatsen ska vara. Budgeten ska också innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under en period av tre år. Budgeten skall upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om det vid räkenskapsårets slut visar sig att kostnaderna överstiger intäkterna, skall det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmaste tre åren. Om det finns synnerliga skäl kan kommunfullmäktige besluta att sådan reglering inte ska göras.

Tidsplan för budgetprocessen

Januari:

Kommunfullmäktige anordnar en prioriteringsdiskussion som en inledning i budgetprocessen.

Februari:

Utskotten diskuterar verksamheten tillsammans med resp verksamhetsområdeschef och om önskemål finns även rektorer/områdeschefer/sektionschefer/avdelningschefer.

Diskussionen utgår ifrån innevarande års verksamhetsplan. Vad behöver förändras? Ser vi förändrade behov? Har förutsättningarna förändrats? Diskussion bör även ske utifrån måluppfyllelsen föregående år. Tydliga utredningsuppdrag lämnas från utskotten till verksamhetschefen.

Mars:

Utskotten diskuterar verksamheten tillsammans med resp verksamhetsområdeschef och om önskemål finns även rektorer/områdeschefer/sektionschefer/avdelningschefer.

Diskussionen utgår ifrån innevarande års verksamhetsplan. Vad behöver förändras? Ser vi förändrade behov? Har förutsättningarna förändrats? Diskussion bör även ske utifrån måluppfyllelsen föregående år. Tydliga utredningsuppdrag lämnas från utskotten till verksamhetschefen. Utredningsuppdrag från utskottsmötet i februari redovisas.

I mars är det bokslutsberedning. Utskotten tillsammans med verksamhetschefen presenterar året som gått. Särskild vikt skall läggas vid måluppfyllelsen. Redovisning sker även av våra resultat från projektet ”Kvalitet i korthet”.

April:

Utskotten tillsammans med sina verksamhetschefer lämnar på kommunstyrelsens sammanträde en redovisning över vad som framkommit i samband med utskottssammanträdena i februari och mars. Vid samma tillfälle lämnar Ekonomi och planering en information om uppdaterade ekonomiska förutsättningar (skatteintäkter/utjämningsbidrag). Utvecklingsavdelningen tillsammans med Ekonomi och planering redogör för en omvärldsanalys. Ekonomi och planering presenterar även verksamhetsstatistik avseende Eda kommun och jämförbara kommuner.

Kommunstyrelsen lämnar tydliga utredningsuppdrag utifrån utskottens och förvaltningens presentationer. Utredningsuppdragen ska presenteras på budgetberedningen.

Maj:

I maj är det budgetberedning.

Vid detta tillfälle skall utskotten tillsammans med verksamhetschefen presentera förslag till verksamhetsplan samt investeringsäskanden. Kommunledningsstaben har upprättat förslag till strategisk plan. Den ekonomiska uppföljningen efter mars med prognos för helåret presenteras.

Juni:

I juni behandlar kommunstyrelsen strategisk plan, verksamhetsplaner samt investeringsäskanden.

I juni beslutar kommunfullmäktige om strategisk plan, verksamhetsplaner samt investeringsäskanden.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet

Ekonomi och verksamhet skall följas upp regelbundet under budgetåret. Rapportering skall ske månadsvis dels mellan verksamhetsområde och utskott, dels från utskott till kommunstyrelsen. Rapportering med avseende på ekonomisk uppföljning från förvaltningen till kommunstyrelsen ska ske månadsvis.

Rapportering från kommunstyrelsen till kommunfullmäktige ska ske vid tre tillfällen under året, mars, augusti, och december. I samband med augusti månads uppföljning skall även delårsrapport upprättas. Rapporteringen ska innehålla uppgifter om intäkts/kostnadsutvecklingen, prognos för helåret, kommentarer till eventuella avvikelser, måluppfyllelse samt förslag till åtgärder med anledning av avvikelser.

Slutredovisning av färdigställda investeringsprojekt skall ske löpande under året till kommunfullmäktige. Förvaltningen skall även sammanställa en uppföljning avseende pågående och planerade investeringsprojekt. Detta skall ske i samband med uppföljningstillfällena efter mars och augusti.

Bokslut/årsredovisning

Efter verksamhetsårets slut ska förvaltningen upprätta en ekonomisk sammanställning och avge en verksamhetsberättelse. Därefter ska bokslutsberedningen behandla bokslutet och gå igenom de olika verksamheternas resultat. Beredningen ska bland annat granska resultat, måluppfyllelse och utförda prestationer.

En årsredovisning ska upprättas som omfattar hela kommunkoncernen. Årsredovisningen ska godkännas av kommunstyrelsen före revisorernas granskning. Årsredovisningen skall behandlas av kommunfullmäktige senast under maj månad året efter verksamhetsåret.

Resultatöverföring mellan åren

Huvudprincipen är att förvaltningens över- och underskott ska föras över till nästkommande budgetår. En förutsättning för detta är att verksamheten har bedrivits i överensstämmelse med av kommunfullmäktige fattade beslut, policies, fastställda mål samt gällande lagstiftning. Bokslutsberedningen skall vid sin behandling beakta kommunens totala ekonomiska situation där hänsyn skall tas dels till kommunallagens krav på en budget i balans, dels till kommunens egna finansiella mål. Bokslutsberedningen kan med hänsyn till ovanstående föreslå kommunstyrelsen/kommunfullmäktige att göra avsteg från huvudprincipen.

Backgatan Charlottenberg

8. Inriktningar och prioriteringar 2015-2017

Utskotten har tillsammans med förvaltningen under februari – maj 2014 i budgetarbetet utformat olika uppdrag som verksamheten ska utföra under 2014 och framåt.

Kommunledningsstaben

- Utredning avseende människotransporter/kommunikationer
- Bredband
- Utökade boendemöjligheter
- Utredda möjligheterna till utökad information
- Översyn av stabens organisation kopplat till uppdraget

Bildning

- se över en successiv avveckling av gymnasieskolans nationella program
- se över en successiv avveckling av gymnasiesärskolan

Vård och stöd

- Justering av befintliga avgifter. HSL avgifterna är justerade och uppdaterade inget behov föreligger således. Ett uppdrag för att genomföra en inventering av avgifter inom verksamhetsområdet kommer att ges till områdeschefer och avgiftsansvariga. Dels för att se över avgiftsnivåerna och dels för vilka tjänster etc. som kan avgiftsbeläggas. Som exempel kan nämnas;trygghetslarm, SoL tjänster, matdistribution och hyror. Exempel på förslag till ny avgift är följeslagare till t.ex. läkare och tandläkare.
- Vårdtagare som beviljas daglig verksamhet enligt LSS ökar. För närvarande är det fullt på dagcenter och vårdtagarnas behov gör att det är ytterst svårt att hitta platser utanför LSS verksamheten. Behov finns av att utöka samarbetet med t.ex. Arbetsmarknadsenheten (AME) för att kunna ge meningsfull sysselsättning. Det måste också hittas lösningar för att ytterligare kunna anpassa verksamheten utifrån den enskilde vårdtagarens behov.

Köla kyrka

Budget- och verksamhetsplan 2015-2017

1. Inledning

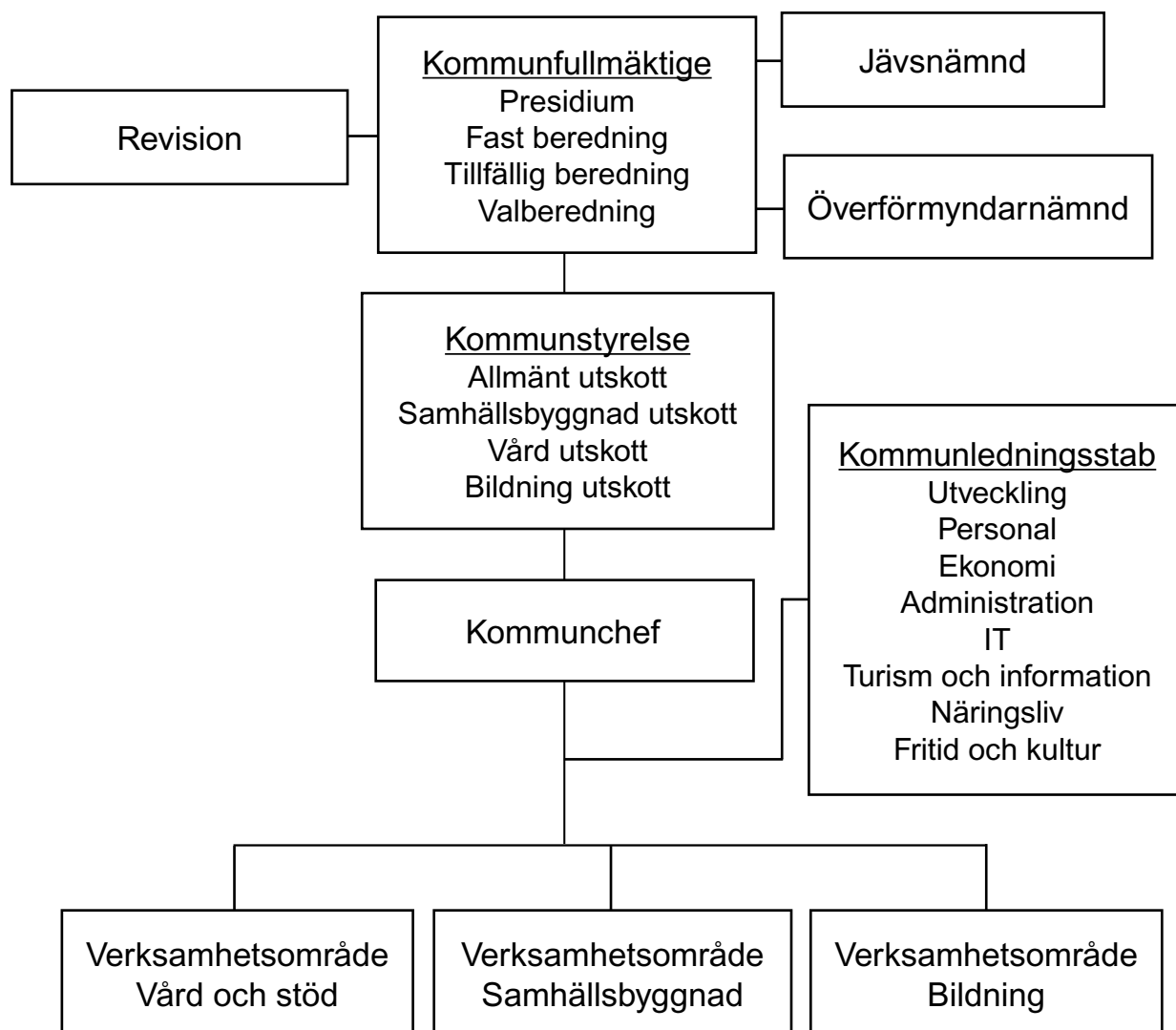
Tallmon Runt 2014

Styrmodellen i Eda kommun innebär att vision, övergripande mål, kännetecken och verksamhetsmål tydligt skall hänga samman med kommunens utveckling och verksamhet. Styrsystemet skall säkerställa en tydlig koppling mellan verksamhetens mål och ekonomin och skapa förutsättningarna för uppföljning och styrning av verksamheten. Planeringsprocessen omfattar en strategisk planering för en rullande treårsperiod. Kommunfullmäktige antar i juni den strategiska planen som utgör inriktning för verksamheten med övergripande mål, resurser och planeringsförutsättningar.

Utgående från den strategiska planens mål och resurser utarbetas verksamhetsplanen med verksamhetsmål/delmål, aktiviteter för att nå målen och indikatorer för att följa upp måluppfyllelse samt internbudget. I verksamhetsplanen har övergripande mål uttolkats och konkretiserats i verksamhetsmål/delmål och aktiviteter. Uppföljning av verksamhetsmål/delmål sker mot indikatorer som mäter måluppfyllelse. Verksamhetsplanen utgör även återrapportering till kommunfullmäktige hur uppdragen skall nås.

Uppföljning av den strategiska planen och verksamhetsplanerna sker löpande under året i delårsrapporter samt årsredovisningen enligt uppföljningsplan.

2. Organisation

3. Verksamhetsplaner

3.1 Kommunledningsstab

Verksamhetsbeskrivning

Politisk verksamhet

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. I den politiska verksamheten ingår kommunfullmäktige, kommunfullmäktigeberedningar, kommunstyrelse, revision, stöd till politiska partier samt jävsnämnd, valnämnd och överförmyndarnämnd. Kommunens revision består av 5 ledamöter, revisionskonsulter biträder revisorerna i revisionsarbetet.

Kommunledningsstab

Kommunledningsstaben är organiserad i fem funktioner; Administration, Ekonomi, IT, Personal och Utveckling. Kommunledningsstabens huvudsakliga uppgift är att ge service och stöd till politiken, kommunens förvaltning, allmänheten och företag. Kommunledningsstaben stöder också kommunstyrelse i det övergripande arbetet med utveckling av kommunen. Verksamheten leds av kommunchefen. Kommunledningsstaben ska arbeta med strategiska frågor, bedriva omvärldsbevakning, medverka till tillväxt och utveckling för medborgare och näringsliv. Detta uppnås genom effektivt nyttjande av kommunens resurser och verka för ett gott näringslivsklimat. Genom ett aktivt utvecklingsarbete inom dessa områden bidrar kommunledningsstaben till en effektiv och professionell organisation i kommunen.

Kommunledningsstaben skall tillgodose politikernas och förvaltningens behov av kvalificerat och professionellt stöd inom strategiska områden som administration, ekonomi, IT, personal och utveckling.

Administrativa avdelning

Administrativa avdelningen utgör sekretariat för kommunfullmäktige, kommunstyrelse och dess

utskott samt övriga nämnder. Avdelningen utför ett grundläggande arbete för demokrati och rättssäkerhet genom att möjliggöra för allmänna val, att säkerställa att beslut tas i demokratisk och rätts-säker ordning samt offentlighet och insyn i kommunens verksamhet. Administrativa avdelningen ansvarar för kommunens posthantering, registrering och diarieföring av kommunens handlingar samt ansvarar för arkivet och arkivtjänster. Medborgarkontoret är kommunens ansikte utåt och svarar för kundtjänst till medborgare som information, service och vägledning i kommunala ärende.

Ekonomi- och planeringsavdelning

Ekonomi- och planeringsavdelningen svarar för den övergripande ekonomiadministrationen såsom kassa, fakturering, kravhantering, fakturahantering samt administrerar ekonomi- och faktureringsystem. På avdelningen hanteras kommunens alla ingående och utgående finansiella flöden. Avdelningen hanterar kommunens ekonomiska planering, strategiska plan där budget och verksamhetsplan ingår, årsredovisning, delårsbokslut, prognoser samt finansiella frågor. Sedan 2013 hanteras också ekonomiadministrationen för två av kommunens bolag. Inom avdelningen finns också kommunens upphandlingsverksamhet. Upphandlingsamordnaren har en central roll i alla frågor som rör inköp och upphandlingar. Verksamhetsansvariga ska med hjälp av ekonomiavdelningen erhålla ett kvalificerat stöd för att säkerställa god ekonomisk hushållning.

IT-avdelning

IT-avdelningen skall medverka till att kommunens tjänstemän och politiker kan arbeta så effektivt som möjligt med IT som stöd för sin verksamhet. Avdelningen svarar för kommunövergripande samordning, strategier, standards, säkerhet och planering inom IT-området. Det kommunövergripande arbetet utförs i samverkan med verksamheterna samt övriga Värmlands kommuner. IT-avdelningen kan genom gemensamma satsningar ge förutsättningar för att använda rätt IT som stöd. IT-miljö är vårt samlingsnamn för plattformarna klientplattform, samarbetsplattform, informationsplattform och övrig teknik för att hantera samtliga IT-funktioner.

Klientplattform: - Består av tjänster för kontohantering, inloggning, identitetshantering, katalogtjänster osv.
- Består av tjänster för användare och hantering av datorer, operativsystem, applikationer, filhantering, lagring, skrivarhantering osv.

Samarbetsplattform: - Består av tjänster för samarbete och kommunikation
E-post, ev. chatt, webbmöten, kalender, telefoni osv.

Informationsplattform: - Består av tjänster för intranät och externa webbar (eda.se, Eda Bostadsbolag, morokulien.com, uppleveda.se, morokulieninfocenter.com och bloggar för politik och verksamheter)
Publiceringsverktyg, sökfunktioner, sociala funktioner osv.

Övrig teknik: IT-infrastruktur såsom serverplattform, kommunikation, databaser osv.

IT-avdelningen ansvarar för drift, underhåll, support och utveckling av den IT-miljö som är en förutsättning för att verksamheterna skall kunna arbeta med IT som verksamhetsstöd. Dessutom sköter IT-avdelningen, tillsammans med verksamheterna, drift och underhåll av ett flertal av verksamhets-systemen. Exempel på dessa är personalsystem, ekonomisystem och administrativa system för skola och omsorg.

Personalavdelning

Personalavdelningen ansvarar för strategisk och operativ personalledning. Avdelningen ska arbeta för att säkerställa kommunens personal- och kompetensförsörjning. Avdelningen ansvarar även för utarbetande av policy och riktlinjer samt eget strategiskt utvecklingsarbete inom personalområdet. Övriga uppgifter är samordning av friskvård, arbetsmiljö och rehabiliteringsarbete samt pensionsamordning.

Personalavdelningen ansvarar för kommunens personal- och löneadministration.

Totalt förrättas 1 300 utbetalningar per månad, vilket inbegriper tillsvidareanställda, anställda inom vissa bolag, vikarier, arvoden till förtroendevalda, samt till vissa fria yrkesutövare.

En stor del av arbetsinsatserna inom personalavdelningen går ut på att stödja verksamheterna och dess linjeorganisation med lag- och avtalstolkning, problemlösningar, förhandlingsverksamheten, omplacering och rehabilitering, system för kemikaliehantering och schemafrågor. Även flera övergripande arbetsgivaruppgifter sorterar under personalavdelningen, så som rättstvistförhandlingar, företagshälsovårdsfrågor, pensionssamordning, vissa utbildningar inom ledarutvecklingsområdet och policyfrågor.

Utvecklingsavdelning

Utvecklingsavdelningen ansvarar för kommunens strategiska utvecklingsarbete som omfattar näringslivsutveckling, besöksnäring, informationsverksamhet, infrastruktur, samhällsplanering, omvärldsbevakning och EU-frågor. Arbetet sker i nära samarbete med andra aktörer för att skapa tillväxt och ett bra företags- och innovationsklimat. Avdelningen bedriver ett strategiskt utredningsarbete, bistår övriga verksamheter med beslutsunderlag, statistik och befolkningsprognoser.

Utvecklingsavdelningen har det övergripande ansvaret för kommunens översiktsplan. Den anger hur kommunens mark- och vattenområden, samt den bebyggda miljön, ska användas på lång sikt. Landsbygdsutveckling i strandnära område är en del i översiktsplanen. Arbetet sker i nära samarbete med samhällsbyggnad. Avdelningen leder även kommunens kvalitetsarbete och kvalitetsnätverket med representanter från övriga verksamheter. Kommunen deltar i projektet Kvalitet i Korthet som drivs av Sveriges kommuner och landsting. Målet är att visa hur effektivt medborgarnas skattemedel används och vilken kvalitet det är på kommunens service. Eda kommun är en landsbygdskommun och att arbeta med landsbygdsutveckling är en del i tillväxtarbetet. Utvecklingsavdelningen deltar aktivt i projekt såsom Pilotkommuner för landsbygdsutveckling, Platsutveckling, Leader Växtlust Värmland och Framtidens landsbygd.

Badplatsen i Hälsjöboda

Verksamhetsmål/Delmål, aktiviteter och indikatorer

Bra boendemöjligheter

Arbeta för en säker, trygg och frisk kommun som erbjuder attraktiva boendemiljöer

Verksamhetsmål

Utveckla attraktiva områden för boende och rekreation.

Utveckla trygga, säkra och hållbara livsmiljöer.

Aktiviteter för att nå målen

Bedriver och medverkar i omvärldsbevakning samt samhällsplaneringen. Ansvarar för utbyggnaden av stamnätet av bredband på landsbygden fram till fiberföreningarna tar vid. Aktuell översiktsplan som beskriver hur mark- och vattenområden samt den bebyggda miljön ska användas.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Befolkning	Antal innevånare	8 426	8 450	8 500
Ohälsotal hos kommuninvånarna	Dagar	40,6	45	35
Arbetslöshet ¹⁾	%	8,5	8	7,5
(10) Tryggare medborgare (KKiK)	Poäng (100)	60	60	60
(39) Attraktivt att bo och leva (KKiK)	Index (100)	51	50	50

1) Ny indikator 2014

Goda kommunikationer

Med vägar, järnväg och tele/IT-kommunikation. Bra förbindelser inom och till kommunen för arbete, fritid och utbildning.

Verksamhetsmål

Arbeta för goda kommunikationer externt och internt samt tillgång till bredband.

Aktiviteter för att nå målen

Medverkar i arbetet att stärka och utveckla infrastrukturen och kollektivtrafiken.

Bevakar utvecklingen inom IT-området så att även kommuninnevånarna och näringslivet ges så bra förutsättningar som möjligt att ta del av den nya tekniken. Ökad bredbandstillgänglighet.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Tillgång till fiber ¹⁾	Procent		5	25

1) Ny indikator 2014

Ett utvecklat näringsliv

Som bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning. Vi ska stödja entreprenörskap och innovationer och ta tillvara lokala förutsättningar.

Verksamhetsmål

Skapa förutsättningar för ett starkt och differentierat näringsliv. Öka kommunens servicenivå gentemot företagen. Förbättra informationen och dialogen mellan kommunen och företagen. Förbättra marknadsföringen av kommunen och näringslivet. Värna om och bidra till tillväxt i befintliga företag samt stimulera nyetablering av företag.

Aktiviteter för att nå målen

Arbeta med bemötandefrågor och utbilda de tjänstemän som hanterar företagsrelaterade frågor.

Nyföretagande stimuleras genom starta eget-utbildningar. Fångar upp företagarnas önskemål och

behov och lotsar dem rätt i den kommunala organisationen. Utvecklar informationen om kommunen på hemsidan. Politiker och tjänstemän besöker företagen. Kommunen bjuder in till minst två företagsträffar per år. Kommunen medverkar i en rad olika projekt och nätverk för att stötta och stärka det lokala näringslivet. Kommunen presenterar lediga lokaler och mark. Eda kommun marknadsförs till besökare och invånare genom hemsida, nyhetsbrev, broschyrer, mässor och annonsering. Arbetet sker tillsammans med kommunens turistinformation.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Sysselsättningsgrad	%	76,2	75	78
(33) Nya företag/1 000 invånare (KKiK)	Antal	3,5	5	4
Omsättning detaljhandel (HUI) ¹⁾	Mkr	2 197	2 100	2 300
Detaljhandel försäljning (HUI) ¹⁾	Index (100)	421	425	425

1) Avser utfallet 2012

Offentlig service

En god och behovsrelaterad offentlig service till kommunens innevånare

Verksamhetsmål

Levererar tjänster som medborgare och brukare är nöjda med.

Öppen dialog med medborgare och brukare.

Staben har hög tillgänglighet och korta handläggningstider.

Skapa utvecklingsmöjligheter, stimulerande arbetsuppgifter och en god arbetsmiljö för medarbetarna.

Ökad jämställdhet och mångfald.

Kommunen skall uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Aktiviteter för att nå målen

Utför service och stöd till politiken, kommunens förvaltning, allmänheten och företag.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
(1) Tillgänglighet e-post (KKiK)	%	87	75	90
(2) Tillgänglighet telefon (KKiK)	%	41	55	55
(3) Bemötande vid telefonkontakt (KKiK)	%	86	85	100
(13) Valdeltagande (KKiK)	%	Inget val	67	Inget val
(14) Webbinformation (KKiK)	%	81	80	80
(15) Medborgarnas deltagande i kommunens utveckling (KKiK)	%	63	65	65
E-tjänster ¹⁾	Antal	6	15	20
Sjukfrånvaro kommunen	%	5,9	4,0	4,5
Sjukfrånvaro Konnnunledningsstab	%	3,41	1,80	1,80
Frisknärvaro ²⁾	%	67	75	75

1) Ny indikator 2014

2) Ny indikator 2015, andelen anställda utan någon sjuknämnd de senaste sex månaderna.

Livslångt lärande

Kunskap för att möta framtidens kompetenskrav. En ökad utbildningsnivå. Möjligheter till distansutbildning.

Verksamhetsmål

Kompetensutveckling för staben för att öka förutsättningarna att nå målen för medarbetarna.

Aktiviteter för att nå målen

Kompetensutvecklingsinsatser inom prioriterade områden. Att utveckla förutsättningarna för mentorskap inom staben för att stärka yrkesrollen.

Budget

Driftplan

	2015	2016	2017
Kommunchef	2 030		
Ekonomi och planeringsavdelningen	12 018		
IT avdelningen	6 996		
Administrativa avdelningen	8 503		
Personalavdelningen	6 541		
Turism och informationsavdelningen	2 984		
Näringslivsenheten	679		
Fritid och kultur	9 824		
Ram	49 575	49 575	49 575

Noresund

Administrativa avdelningen

Eda kommun behöver en arkivarie för att bedriva en rättssäker verksamhet på sikt. Vi har under tidigare år använt pengar till en arkivkonsult som gjort riktade insatser i verksamheterna. Från 2015 skulle pengarna för arkivkonsulten kunna användas till att anställa en person. Tanken är att skapa en heltidstjänst med halvtid som arkivarie och halvtid som sekreterare. Vi har också behov av att nyrekrytera en utskottssekreterare/ledningsstöd för bildning då en pensionsavgång sker vid årsskiftet 2015/2016.

Inom avdelningens budget ligger anslaget för kommunens telefonväxel. I dagsläget har vi låga kostnader för avgifter för telefoni via växeln. Men när en ny upphandling ska göras befaras kostnaderna öka och vi måste i samband med den nya upphandlingen ta ställning till om vi ska börja använda så kallade mex tjänster, dvs att knyta samman mobil och fast telefoni. Exakta kostnader för detta är svårt att uppskatta i dagsläget. Inom administrativa avdelningen finns också politikerarvodena. Det satsas på ett starkare kommunfullmäktige vilket innebär mer information på dagordningen, bland annat från de kommunala bolagen och diverse intern och extern information. Det innebär även utbildningar i samband med sammanträdena vilket gör att sammanträdena blir längre och därmed dyrare.

Medborgarkontoret

Ekonomiavdelningen

Under fjolåret anställdes två nya ekonomer på avdelningen. De förser våra verksamheter med ekonomistöd men fungerar också som backup för redovisningsekonomen samt upphandlingssamordnaren. På upphandlingssidan så pågår det flera stora projekt bl a multiplan, bredband och bankupphandling. Flera av dessa kommer att bli klara under 2014 men några sträcker sig även över 2015. Vi kommer under den kommande planperioden att utöka för uppföljning av avtalstroheten. Detta är en följd av att kommunen måste bli mer kostnadseffektiv samt att vi har fått mer resurser.

IT-avdelningen

IT-enheten är en intern serviceorganisation till politiken och verksamheterna och på så sätt indirekt beroende av de omvärldsförändringar som sker i de verksamheterna. I sammanhanget styr inte IT-enheten över framtida volymförändringar.

Några exempel på detta återfinns nedan:

Alla verksamheter letar efter möjliga effektiviseringar. Lösningen är i många fall att skaffa ett nytt arbetsbesparande IT-system. Det är bra för kommunen men ger IT-enheten fler och nya arbetsuppgifter. Under det senaste året har ett antal nya system installerats och trenden ser ut att fortsätta framöver.

Målsättningen inom bildning är att öka tillgången till digitala verktyg inom skolan, utveckla pedagogiken och att gå till digitalt tillgänglig undervisning för att elever skall nå så långt som möjligt. Detta innebär en kraftig ökning av antalet kommunala datorer/plattor och tillhörande teknisk utrustning. Målsättningen ställer ökade krav på kompetens inom organisationen, tillgång till trådlösa nätverk, internetaccess mm

Smarta telefoner och surfplattor efterfrågas på bred front i kommunens verksamheter. Då dessa ”datorer” i första hand är framtagna för hemmamarknaden har det saknats professionella verktyg för att hantera och administrera dem. IT-enheten måste här arbeta mer aktivt för att stärka upp säkerheten och förenkla användandet för användarna.

På nationell nivå har regeringen antagit en ”Digital agenda för Sverige” och Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ”Strategi för eSamhället”. På regional nivå finns en Regional digital agenda för Värmland (RDAV) vilken innebär regionen ställer sig bakom det IT-politiska målet om att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Dessutom driver regionen tillsammans med kommunerna på för en utbyggnad av bredband. Allt detta kommer påverka kommunen och inte minst IT-enhetens arbete under kommande år.

Exempel på ett antal regionala projekt återfinns nedan:

Kommunen arbetar redan idag aktivt med bredbandsfrågorna och 15 miljoner kronor har avsatts under tre år för den inledande utbyggnaden av bredband i kommunen. Kommunens roll är att ansvara för utbyggnaden av stamnätet med nya fiberavlämningspunkter på landsbygden. Genomförandet bygger på att de boende i berörda områden själva engagerar sig i byalag och fiberföreningar och deltar i uppbyggnaden av sina egna områdesnät. Kommunens uppgift är då att ge stöd och information till dessa grupper.

Regeringens ”Digital agenda för Sverige” och Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ”Strategi för eSamhället” lyfter båda fram att IT skall vara lätt och säker att använda samt att den skall förenkla vardagen för privatpersoner och företag. Kommunens satsning på samverkan genom Cesam Värmland för att ta fram e-tjänster ligger helt i linje med detta och där e-tjänster finns även med som en indikator i strategiska planen. IT-enheten har tillsammans med verksamheterna uppdraget att leverera nya e-tjänster.

eHälsa i Värmland är ett samverkansprojekt inom omsorgen. Syftet med projektet eHälsa är att förädla arbetsprocesserna i verksamheterna och skapa bättre rutiner, verktyg och redskap. Då kan invånarna erbjudas bättre service, öka sin självständighet och medbestämmande.

Teknik, smartare arbetssätt och ökad flexibilitet kommer skapa nya sätt att arbeta inom vård och omsorg med IT som verksamhetsstöd. Projektet består av aktiviteterna: Införa e-tjänster, Säker roll- och behörighetsidentifikation (SITHS), Mobilitet i hemtjänst och hemsjukvård, Digitala Trygghetslarm och Nationell Patientöversikt, NPÖ.

Fler e-tjänster, fler nya IT-system och IT-utrustning, digitaliseringen i skolan, eHälsaprojektet, utbyggnad av bredband etc. är alla exempel på ökade ambitionsnivåer som i sin tur vidgar IT-enhetens verksamhetsuppdrag. Arbetet med avdelningens grundläggande uppdrag som drift, support av befintlig IT-miljö har också fortsatt att öka.

Vi bedömer att utbildningsnivån internt inom IT-området måste ökas hos arbetstagarna om vi ska lyckas med våra satsningar eftersom mycket tid och energi läggs på support till användare som skall använda IT-stöden men att kunskapsnivån är generellt sett låg inom flera verksamhetsområden så att IT-stöden upplevs som problematiska.

På det strategiska planet används IT-enheten allt oftare till att medverka i den interna verksamhetsutvecklingen. Det gäller allt från att delta i upphandlingar till ren verksamhetsutveckling. Omvärldsanalys och beställarkompetens är två viktiga faktorer som måste säkerställas.

IT-utvecklingen kommer sannolikt att fortsätta och innebär över tid att det kommer behövas mer resurser och ställas utökade kompetenskrav på IT-enheten. Det kommer därför finnas ett behov av att förstärka IT-enheten under de kommande åren för att klara av uppdraget med bibehållen servicenivå.

Personalavdelningen

Introduktion

Under 2014 skall en ny uppgift för personalavdelningen bli att tillse att samtliga nyanställda chefer får en bättre och mer likvärdig introduktion i arbetsgivarfrågor samt övriga övergripande funktioner.

Rekrytering

Trots lågkonjunktur är det svårt att rekrytera personer till vissa nyckelbefattningar med den kompetens som efterfrågas. Allt fler sökande finns till varje jobb, men en allt lägre andel av dem motsvarar kraven för uppgiften. Detta är visserligen en allmän trend på arbetsmarknaden, men många glesbygdskommuner känner av den mer än andra arbetsgivare. Det är därför troligt att Eda kommun som arbetsgivare i framtiden måste använda sig av flera alternativa sökvägar än de traditionella för att klara arbetskraftsbehovet. Samtidigt behövs ”ambassadörer” som kan tala gott om oss som arbetsgivare för att långsiktigt kunna klara arbetskraftsbehovet. Personalavdelningen har en uppgift att stödja och ”öppna upp” för en sådan inriktning.

Utveckla koncerntänkandet

För att kunna fortsätta att vara kostnadseffektiva är en avgörande förutsättning att utnyttja de stor-driftsfördelar och samarbetsmöjligheter som finns inom den samlade kommunala organisationen. Trots att de kommunala verksamheterna är olika så finns det också likheter, där det föreligger möjligheter att använda samma administrativa stödfunktioner inom bl a ekonomi, personal och IT. Även lokaler, transporter, inköp och logistik är ytterligare exempel på områden där det fortfarande finns en potential som kan utnyttjas bättre.

En utmaning är därför att ge incitament för ledningsfunktionerna på alla nivåer att utnyttja denna möjlighet. Målet bör vara att grundlägga en kultur, där koncerntänkandet är naturligt och därför prioriteras såväl i det dagliga arbetet som när det gäller framtidsfrågorna.

Kompetensutveckling

Kraven på den kommunala verksamheten skärps successivt hela tiden, både vad kommunerna ska klara och även med vilken kvalitet olika tjänster ska levereras till kommuninnevanorna. Denna utveckling ställer allt högre krav på medarbetarna. En avgörande förutsättning för att klara av de ökade kraven är att fortbildning och kompetensutvecklingen ligger i nivå med de yttre krav som ställs på medarbetarna.

En stor utmaning är därför att personalavdelningen biträder med att försöka – tillsammans med övriga verksamheter - få fram resurser och anordna kompetensutvecklingsinsatser så denna målsättning kan nås

Personalrörlighet

Kommunens verksamhet är sällan statisk. Inom de stora verksamheterna Vård- och stöd samt Bildning innebär demografiska förändringar att verksamheten i allra högsta grad är dynamiska. Detta betyder att personalbehoven kan variera geografiskt i kommunen över tid. Det är därför viktigt att vår tjänsteproduktion snabbt kan anpassa sig till dessa nya förutsättningarna, även om de är temporära. De juridiska och administrativa hindren som begränsar rörligheten är sedan länge borttagna, men i praktiken så utnyttjas denna potential relativt begränsat. En utmaning för personalavdelningen blir därför att försöka underlätta och stödja verksamheterna att utveckla motivationen och viljan att öka personalrörligheten i förhållande till behovsförändringar.

Utvecklingsavdelningen

Kommunens utmaning är att få fler invånare och bli en attraktiv kommun. Det krävs både information och marknadsföring. Kommunen borde arbeta mer med befolkningsfrågor, både med inflyttning och att behålla de invånare som finns i kommunen. Informationen om kommunen på hemsidan behöver utvecklas. Det finns ett stort behov av information både externt och internt. Kommunledningsstaben saknar kompetens inom området.

Kommunen har ett näringslivsprogram där företagen vill att kommunen prioriterar servicenivå, information, dialog och marknadsföring. Programmet ska uppdateras i samverkan med näringslivet.

Landsbygdsutveckling är en viktig fråga för kommunen framöver. Drygt hälften av invånarna bor på landsbygden. Servicenivån måste upprätthållas så att de företag som finns på landsbygden kan fortsätta verka. Det förutsätter kommunikationer, fungerande post- och paketservice. Generationsboende på landsbygden är en möjlighet för ungdomar att flytta hem när de studerat färdigt.

West Sweden upphör under april 2014. Region Värmland har fått i uppdrag att ta fram ett förslag på hur en ny värmländsk organisation skulle kunna byggas upp. Kommunen måste se över vilka framtida behov som finns kopplat till projektutveckling. Det är möjligt att koppla kommunens strategi för utveckling till EU:s mål och möjligheter till medfinansiering. Den verksamhetsanalys som gjordes tillsammans med West Sweden år 2012 är grunden för detta. Staben behöver ta fram vilka kriterier som ska gälla för deltagande i olika projekt. Geografi, kriterier och innehåll för Leaders nya programperiod 2014 – 2020 är inte klart. Arbetet pågår och frågan är vilka möjligheter föreningarna i kommunen kommer att ha till stödmöjligheter. Det vi känner till är att kraven för att få ett Leaderprojekt kommer att bli mycket högre med fokus på stora projekt, miljöfokus och högre krav på innovation.

Vändskivan för bl.a.lokomotivet byggs i Skillingmark. Lokstallet byggdes också ungefär här.

Förskolan Pillret

3.2 Verksamhetsområde Bildning

Verksamheten Bildning omfattar förskola, pedagogisk omsorg (f d familjedaghem), förskoleklass, grundskola, skolbarnsomsorg, sarskola, gymnasieskola, gymnasiesarskola, vuxenutbildning, Svenska för invandrare, musikskola, biblioteksverksamhet, kultur, fritid, turism och folkhälsa. Bildning leds av en verksamhetschef som även är ansvarig tjänsteman inför bildningsutskottet.

Arbetet inom verksamhetsområde Bildnings verksamheter kännetecknas av:

Kvalitet, personalen har rätt kunskap och kompetens för de arbetsuppgifter de utför och alla arbetar utifrån uppdraget att ha barns/elevs/ungdomars bästa i fokus.

Smidighet, det finns tydliga rutiner men också flexibilitet inom verksamheterna, samtidigt som ett positivt bemötande är kännetecknande för alla som arbetar i förvaltningen.

Tillgänglighet, förtroendeskapande samarbetsvilja där information och flexibilitet är viktiga ingredienser.

Småskalighet, som innebär att beslut fattas så nära verksamheterna som det är möjligt.

Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsområde Bildning

Verksamheten Bildning omfattar förskola, pedagogisk omsorg (f d familjedaghem), förskoleklass, grundskola, skolbarnsomsorg, sarskola, gymnasieskola, gymnasiesarskola, biblioteksverksamhet, kultur, fritid, turism och folkhälsa.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamhet anordnas i förskola och i pedagogisk omsorg. För de föräldrar som arbetar eller studerar erbjuds barnomsorg utifrån tillsynsbehovet. För barn till arbetslösa och till föräldralediga erbjuds barnomsorg 15 timmar per vecka. Alla barn från 3 års ålder erbjuds kostnadsfri allmän förskola omfattande 525 timmar per år.

Sammantaget beräknas som mest ca 430 barn vara i behov av förskoleverksamhet under 2014. Antalet platser i pedagogisk omsorg är ca 20. I kommunens förskolor finns ca 400 platser.

Grundskola, förskoleklass och skolbarnsomsorg

Läsåret 2013/2014 finns 744 elever i förskoleklassen och grundskolan. Elevantalet har hittills minskat under ett antal år men beräknas stanna på nuvarande nivå en period för att om ca 5-6 år öka något. Nuvarande skollokaler har dock utrymme för 1050 elever.

Undervisningen bedrivs på fem skolenheter, varav två enheter erbjuder undervisning i år 7-9. Fritidshemsverksamheten bedrivs integrerat med förskoleklassen och grundskolan. Barn som är placerade i pedagogisk omsorg flyttas till fritidshem, när barnet börjar i förskoleklass. Under 2013/2014 beräknas ca 280 barn vara i behov av skolbarnsomsorg.

Hierneskolan

Grundsärskola

Kommunens grundsärskola bedrivs på Gunnarsbyskolan. Totalt finns för närvarande 6 elever inom den obligatoriska grundsärskolan.

Gymnasieskola

Gymnasieutbildning bedrivs i nationella program samt de fem introduktionsprogrammen. Kommunens gymnasieskola erbjuder 3 nationella program, restaurang- och livsmedelsprogrammet, hotell och turismprogrammet, samt industritekniska programmet. All undervisning bedrivs i Åmotfors. Läsåret 2013/2014 studerar totalt 80 elever vid kommunens gymnasieskola. Inför läsåret 2014/2015 sker ingen intagning på industritekniska programmet på grund av att inga behöriga elever sökt programmet. Då beräknas elevantalet minska till ca 70 elever.

Introduktionsprogrammet har för närvarande 24 elever inskrivna.

Eda kommun utgör tillsammans med övriga Värmlandskommuner ett samverkansområde för gymnasieutbildningar.

Från och med hösten 2013 bedriver Eda kommun både grundläggande och gymnasial vuxenutbildning i egen regi.

Svenska för invandrare (SFI) bedrivs sedan januari 2011 i Eda kommun. Elevantalet varierar mellan 30 och 50 elever.

Gymnasiesärskola

I kommunen finns 3 nationella program, programmet för hotell restaurang och bageri, programmet för fastighet, anläggning och byggnation samt programmet för administration, handel och varuhantering. 12 elever studerar vid gymnasiesärskolan under läsåret 2013/2014. Undervisningen är förlagd till Åmotfors.

Inom bildningsverksamheten finns även ett elevhem i Åmotfors. Elevhemmet är till för gymnasiesärskoleelever som behöver boende under veckorna och eleverna kommer främst från andra kommuner, men även kommunens egna ungdomar kan erbjudas plats under högst ett läsår. Elevhemmet är nu under avveckling.

Bibliotek

I kommunen finns ett huvudbibliotek i Charlottenberg och biblioteksfilialer i Koppom och Åmotfors. Verksamheten riktar sig till en bred allmänhet och omfattar kulturupplevelser, lärande och samhällsinformation.

Musikskola

Musikskolan erbjuder frivillig musikundervisning för barn och ungdomar i kommunen men skall även finnas till hands för kommunens övriga invånare som musikalisk resurs.

Fritidsverksamhet

I fritidsverksamheten ligger ansvar för att arbeta övergripande med att säkerställa och utveckla fritidsutbudet inom föreningslivet. Den fritidsverksamhet som bedrivs runt om i kommunen består till största delen av fritidsaktiviteter som anordnas av föreningslivet. Föreningslivet är en mycket viktig samverkanspartner för kommunen. Det finns ca 150 aktiva föreningar i kommunen.

Vidare ingår ansvar för administration av kommunalt stöd i olika former samt skollovsverksamhet, upplåtelsen av kommunens fritidsanläggningar. I verksamheten ingår även ansvar för skötseln av vandringsleden Finnskogsleden och Glaskogens Naturreservat i samverkan med Arvika och Årjängs kommuner.

Dessutom ingår utdelande av Eda kommuns Idrottspris och Ungdomsledarpris, samt en myndighetsutövning – beslut om lotteritillstånd.

Turistbyråverksamhet

Vid Morokulien Infocenter bedrivs turistbyråverksamhet i form av turistinformation, allmän service till besökare, såsom information om mat, logi, besöksmål, upplevelser och arrangemang, bokning/uthyrning av stugor, hotell, lokaler, konferenser, valutaväxling, taxfree, försäljning av souvenirer och det arbetas med en evenemangskalender.

Morokulien

Kulturverksamhet

I verksamheten ingår ansvaret för kommunens allmänna kulturverksamhet.

Till största delen handlar det om kulturaktiviteter som bedrivs av kulturföreningar. Föreningslivet är en mycket viktig samverkanspartner för kommunen.

I uppgiften ligger att arbeta för att utveckla kulturlivet inom kommunen.

Vidare ingår ansvar för administration av kommunalt stöd i olika former till kulturarrangemang och olika verksamheter inom studieorganisationer.

Inom arrangemangsverksamheten finns Ung Kultur Möts (UKM), som är en årlig festival för ungdomar i åldern 13-20 år, med olika former av kulturella uttryck, dans, musik, teater, konst.

Vidare ingår ansvaret för kommunens konstinnehav, inköp av ny konst, utlåning och underhåll av konst. Dessutom ingår utdelande av Eda kommuns Kulturpris.

Ledningsgruppen inom bildning

Under 2012 genomgick Bildnings ledningsgrupp en ledningsutveckling som syftar till utveckling av ledarskapet och effektivisering av organisationen och dess arbete. Under 2013 vidareutvecklades detta arbete och 2014 - 2016 kommer ledningsgruppen att arbeta vidare genom att tillsammans arbeta fram en långsiktig framtidsplan som bland annat syftar till att stärka Bildnings varumärke. Man kommer också fortsätta att internt arbeta med att utveckla ledarskapet och organisationerna genom att använda ledningsgruppen och dess samlade kompetens i förbättringssyfte. Målet är att ledningsgruppen ska arbeta med god framförhållning och effektivitet för att möta de utmaningar framtiden ställer verksamheterna inför.

Verksamhetsmål/Delmål, aktiviteter och indikatorer

Bra boendemöjligheter

Skapa en säker, trygg och frisk kommun som erbjuder attraktiva boendemiljöer

Verksamhetsmål:

- Ett barn ska erbjudas plats vid en förskoleenhet så nära barnets eget hem som möjligt. Hänsyn ska tas till barnets vårdnadshavares önskemål.
- Genom fysisk aktivitet och utbildning kring vikten av sunda levnadsvanor, bidra till god hälsa hos barn/elever

Aktiviteter för att nå målen:

- Alla barn/elever ska ges möjlighet till daglig fysisk aktivitet i förskola/skola/fritidshem.
- Alla barn/elever ska få utbildning i kost och livsstilsfrågor.
- Bildningsverksamheter följer riktlinjerna vad gäller frukost/mellanmål, som ska vara näringsriktiga.
- Inventera skolgårdar och lekplatser så att de lockar till fysisk aktivitet.
- Arbeta drogförebyggande där Edas Ansvar är samordnande.
- Stöd och service genom familjecentralen.
- Eda kommuns elevhälsa arbetar med utgångspunkt i ”ELSA” (elevhälsodatabas)
- Alla grundskolor/gymnasieskolor arbetar aktivt för att förebygga tobaksanvändning.
- Grundskolan i Eda genomför föräldramöten med teman kring alkohol, tobak och drogprevention
- Vid större arrangemang i kommunen genomförs fältarbete tillsammans med andra aktörer.
- Vårdnadshavare erbjuds förskola nära hemmet i mån av plats.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Andel barn som har barnomsorgsplats enligt vårdnadshavares önskemål	procent		100	100
Redovisning av data i ”Elsa” som direkt relaterar till målet	procent	-	-	
Andel barn/elever som har tillgång till planerad fysisk aktivitet varje dag	procent	-	100	100

Goda kommunikationer

Med vägar, järnväg och tele/IT-kommunikation. Bra förbindelser inom och till kommunen för arbete, fritid och utbildning.

Inga verksamhetsmål inom bildning

Ett utvecklat näringsliv

Som bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning. Vi ska stödja entreprenörskap och innovationer och ta tillvara lokala förutsättningar.

Inga verksamhetsmål inom bildning

Upplevelser

Eda kommun skall erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som är berikande både för invånare som besökare. Vi ska lyfta fram och utveckla det som finns.

Verksamhetsmål:

- Verksamheterna ska skapa förutsättningar för ett rikt fritids- och kulturliv.
- Verksamheterna ska samarbeta med föreningslivet i kommunen.
- Musikskola ska finnas tillgänglig för alla grundskole- och gymnasieelever i kommunen.
- Folkbiblioteken ska vara kommunens centrum för litteratur, kultur och information.

Aktiviteter för att nå målen:

- Genom olika samverkansgrupper både internt och externt verka för att utveckla fritids- och kulturutbudet i egen regi och i samverkan med föreningslivet
- Fritidsanläggningar med möjlighet för en rad olika fritidsaktiviteter finns runt om i kommunen (kommunala- och föreningsdrivna)
- Genom elevråd ge möjlighet till delaktighet för barn/ungdomar i Eda
- Genom kommunens föreningsstöd ge föreningslivet möjlighet till ekonomiskt stöd
- Musikskolan marknadsför sin verksamhet så att alla elever och föräldrar har tillgång till information och eleverna ges likartade förutsättningar att delta
- Bibliotek finns i Charlottenberg, Koppom och Åmotfors

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Biblioteksverksamheten:	antal			
Antal besökande		73 511	85 000	90 000
Antal utlån, totalt/låntagare		7,7	8,0	7,7
Antal utlån till barn/låntagare barn		-	-	10,0
Museerna:	antal			
Antal besökare		11 104	12 100	12 300
Kulturverksamheten:	antal			
Antal kulturarrangemang		33	35	40
Antal deltagare		-	-	-
Musikskolan:	antal			
Antal elever		189	220	220
Föreningslivet:	antal			
Antal föreningar		150	150	150
Antal barn/ungdomsaktiviteter		2 520	3 000	3 100
Fritidsgårdsverksamheten:	antal			
Antal besökande		1 773	1 000	800
Folkhälsoverksamheten:	antal			
Antal aktiviteter		20	20	15
Antal deltagare		2 630	2 500	1 500
Fritidsanläggningarna:	antal			
Antal besökande		144 000	145 000	146 000
Simskolan:	antal			
Antal deltagare		101	80	80
Turistbyråverksamheten				
Resultat	kronor			
Omsättning	kronor			
Antal besökande	antal			

Offentlig service

En god och behovsrelaterad offentlig service till kommunens innevånare

Verksamhetsmål:

- Bildning ska samverka kring barn och unga, med övriga verksamheter i förvaltningen.

Aktiviteter för att nå målen:

- Utveckla samverkan med IFO samt med andra aktörer genom lokala SSP-team och nätverksträffar
- Arbeta med samtidiga möten inom grundskolan/gymnasieskolan
- Fungerande barnhälsoteam kring barn i förskoleåldrar.
- Familjecentralen ger stöd och service

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Redovisning av vilka forum för samverkan som finns (antal möten)	Antal och benämning	-	Framtidsgrupp Barnhälsoteam	Familjecentral Framtidsgrupp Barnhälsoteam Samtidigt möte
Redovisning av verksamheter som deltar i arbetet kring barn och unga	Antal och benämning	-	-	SSP-team Samverkan köpcenter-polis-kommun Samtidigt möte Familjecentralen

Livslångt lärande

Kunskap för att möta framtidens kompetenskrav. En ökad utbildningsnivå. Möjligheter till distansutbildning.

Verksamhetsmål:

- Skapa förutsättningar för att alla elever i grundskolan och gymnasiet ska minst klara kunskapskraven
- Skapa förutsättningar för att förskolans verksamhet ska uppfylla målen i Lpfö
- Skapa god tillgång till digitala verktyg och internetuppkoppling, för lärare och barn/elever i för-, grund- och gymnasieskola
- Genom ett aktivt likabehandlingsarbete skapa en trygg skolgång

Aktiviteter för att nå målen:

- Lärarna i Eda undervisar i enlighet med sin behörighet och ämneskompetens
- Utvecklingsarbete pågår på alla enheter i syfte att utveckla undervisningen.
- Utvecklingsarbetet samordnas av rektor/förskolechef tillsammans med lärledare
- Förstelärare och lektor finns för att stödja pedagogisk utveckling i grund- och gymnasieskolan
- Förskolan arbetar systematiskt med dokumentation och uppföljning
- Alla elever som behöver får studiehandledning på sitt modersmål, samt undervisning i modersmålet och svenska som andraspråk.
- Kommunen samverkar med andra utbildningsanordnare för att ge invånare möjlighet till studier i behovsanpassad studiemiljö.
- Forum finns i alla verksamheter – där man träffas regelbundet för att följa upp elevernas upplevelse av trygghet
- Arbetsmiljö- och trygghetsfrågor lyfts bl a på arbetsplatsträffar och i likabehandlingsteam
- Det finns en IT-grupp som ansvarar för frågor kring IT-uppbyggnad
- Pedagoger utbildas i att använda IKT som pedagogiska redskap
- Genom ett entreprenöriellt förhållningssätt hos pedagogerna uppmuntras och möjliggörs entreprenörskap hos barnen/eleverna i för-, grund- och gymnasieskolan
- Pedagogerna skapar projekt/aktiviteter som uppmuntrar entreprenöriellt lärande

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Internetuppkoppling finns på alla enheter	procent	5 av 6 skolor	6 av 6 skolor	6 av 6 skolor
Antal elever/iPad	antal	-	-	5
Antal elever/dator	antal	-	-	5
Antal avdelningar i förskolan som har iPad	antal	-	-	samtliga
Elevernas måloppfyllelse avseende betyg (fullst.avgångsbetyg)	procent	86	85	100
Elevernas måloppfyllelse avseende nationella prov	procent	Sv 74 Ma 88 Eng 90	85	100
Andel elever som är behöriga till gymnasiet	procent	Guby 93 Hierne 88	90	100
SKL enkät år 5 och år 8 <i>Jag känner mig trygg i skolan</i>	procent	-	-	100
Antal klasser som är engagerade i entreprenörs-projekt	antal	-	-	10
Antal likabehandlings-ärenden per enhet	antal	-	-	0

Budget

Internbudget Drift

	2015	2016	2017
Verksamhetschef	46 136		
Gärdesskolan	8 738		
Gunnarsbyskolan	43 240		
Förskola Adolfsf/Koppom/Åmot	22 613		
Hierneskolans/Adolfsfors/Gunnerud	26 620		
Förskola Charlottenberg med omnejd	20 454		
Gymnasieskolan	17 892		
Ram	185 693	185 183	185 183

3.3 Verksamhetsområde Vård och stöd

Om verksamheten

Verksamhet Vård och stöd

Verksamheten Vård och stöd ska tillförsäkra enskilda individer skälig levnadsnivå eller, i förekommande fall goda levnadsvillkor, god och säker hälso- och sjukvård genom att förebygga eller lösa behov utifrån sociala problem, funktionsnedsättning, åldrande eller sjukdom. Verksamheten ska ge god vård och meningsfull omsorg till invånarna i Eda kommun. Stor hänsyn ska tas till människornas speciella önskemål.

Verksamheten skall bedrivas utifrån gällande lagstiftning, kommunala policydokument samt i sin myndighetsutövning ta stor hänsyn till den enskildes behov. Det innebär att verksamheten måste bedrivas i ett långsiktigt perspektiv, ha fokus på förebyggande arbete, kvalitet, tydliga mål, uppföljning och kontinuerlig utvärdering. Vård och stöd ansvarar för myndighetsutövning och utförande enligt vissa speciallagar, Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Lagen om bostadsanpassningsbidrag, Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), och Lag om assistansersättning (LASS).

För att följa utveckling inom verksamhetsområdet krävs en omvärldsbevakning och samverkan både internt inom kommunen, med andra kommuner i Värmland samt nationellt. Ett forum som är prioriterat för detta är Region Värmland. Region Värmland driver nu projektet ”Nya perspektiv” där Landstinget och länets samtliga kommuner deltar. Fyra fokusområden har pekats ut där gemensamma målsättningar antagits. Områdena är ”Den sårbara familjen”, ”Riskbruk och riskbeteende”, ”Psykisk hälsa” och ”Äldres hälsa”. Målsättningarna gäller för Eda kommun som för Värmland i övrigt.

Utmaningarna för Vård och stöd kommer att vara stora under planeringsperioden och ställa stora krav på förändringar samt påbörja utveckling med nya arbetssätt inom verksamheten. Vi kommer att börja följa verksamheten mer detaljerat ur tre perspektiv; kvalitet, produktion/volym och ekonomi. De flesta av indikatorerna inom respektive perspektiv följs månadsvis. Detta för att kunna följa behov och resultat samt utifrån dem agera utan fördröjning. De tre perspektiven gör också att samband kan ses och konsekvenser från verkställda åtgärder synliggörs. En ökad medvetenhet hos medarbetarna möjliggör ett ökat engagemang vilket är en förutsättning för genomförande av värdeskapande förändringar. Detta är framgångsfaktorer för att Vård och stöds verksamheter ska nå uppsatta mål, ett positivt ekonomiskt resultat med budget i balans och för medarbetarna ska kunna möta de behov som finns hos våra kommuninvånare. Samverkan inom och utanför kommunen är en förutsättning för fortsatt utveckling och kostnadseffektivitet.

Bingo på Älvgården

Vård och omsorg

- **Gemensamt** är professioner som har hela kommunen som arbetsfält. Det är sjuksköterskor, assistenter, rehabiliteringspersonal som arbetsterapeuter och sjukgymnaster samt undersköterskor i nattpatrullen. Sjuksköterskor, demenssjuksköterska, arbetsterapeuter och sjukgymnaster bedriver hälso- och sjukvård. Sjuksköterskeinsatserna sker dygnet runt.
- **Äldreboende** med olika inriktningar finns i Charlottenberg, Koppom och Åmotfors. Enheterna är bemannade dygnet runt.
- **Hemtjänst** kan efter behovsbedömning erbjudas personer som på grund av funktionsnedsättningar behöver stöd i det egna hemmet. Insatserna kan utföras dygnet runt. Personal inom hemtjänsten utför även hälso- och sjukvårdsinsatser.
- **Demensvård** riktar sig till personer med demensdiagnos. Demensvården kan vara permanent boende, korttidsplats eller aktiviteter. Kommunens demenssjuksköterska kan erbjuda stöd och råd till den enskilde och dennes anhöriga samt samverka med Landstingets personal i samband med utredning och behandling.
- **Korttidsplats** kan efter behovsbedömning erbjudas under en begränsad tid. Anledning till vistelse på korttidsplats kan vara rehabilitering, anhörigavlastning, i väntan på särskilt boende eller vård i livets slutskede.
- **Hemrehabilitering** innebär rehabiliterande insatser i hemmet med syfte att öka den enskildes förutsättningar att bo kvar i det egna hemmet.
- **Hjälpmedelsförskrivning** är en del i vård-, rehabiliterings- och habiliteringsprocessen.
- **Bostadsanpassning** ger den enskilde möjlighet att ansöka om bidrag från kommunen för att anpassa bostaden och på så sätt underlätta kvarboende i det egna hemmet.

LSS-verksamheten riktar sig till personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar. Funktionsnedsättningen skall innebära betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och innebära omfattande behov av stöd eller service. Lagen är en rättighetslag och garanterar goda levnadsvillkor. Gruppboende innebär att boendeinsatsen har kontinuerlig närvaro av personal och är för de personer som har ett omfattande tillsyns-omvårdnadsbehov. Boendeformen skall vara utformat så det är möjligt att skapa ett eget hem. Gruppboendet skall också kunna ha gemensamma utrymmen för gruppen att vistas vid för gemensamma aktiviteter. Beviljad insats innebär också möjlighet till att aktivt delta i fritids och kulturella aktiviteter. Idag finns 4 gruppboende i Åmotfors. Servicebostad LSS, idag finns en servicebostad i Åmotfors, det är en boendeform som skall ge omfattande service och vård kan ges hela dygnet. Krav på bemanning fast är basstöd, gemensamma utrymmen för gemenskap och service. Beviljad insats innebär också möjlighet till att aktivt delta i fritids och kulturella aktiviteter.

Socialpsykiatri vänder sig till personer som har en långvarig psykiskt funktionsnedsättning som leder till svårigheter i vardagen. En person har en psykiskt funktionsnedsättning om han eller hon har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden och dessa begränsningar har funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid. Svårigheterna ska vara en konsekvens av psykisk störning eller psykisk sjukdom. Det individuella stödet består av ett behovsanpassat stöd utifrån funktionsnedsättning och behov. Insatserna som kan sökas är boendestöd, sysselsättning och stödsamtal. Alla insatser och behov bedöms och beviljas enligt socialtjänstlagen (SOL) av handläggare inom LSS/socialpsykiatri.

Myndighetsenheten består av biståndsenheten och individ- och familjeomsorgen. Biståndsenheten utför utredningar och fattar beslut om rätt till insatser inom SoL och LSS, till äldre och individer med fysiska och psykiska funktionshinder.

Individ och familjeomsorgen arbetar med handläggning av försörjningsstöd, olika yttranden till myndigheter, utreder och beviljar insatser till barn- och unga, vuxna missbrukare, flyktingar och ensamkommande barn, familjerätt, råd och stöd, ekonomisk rådgivning, skuldsanering, dödsboanmälan och förmedlingskonto. Avdelningen samverkar aktivt med Arbetsmarknadsenheten (AME), arbetsförmedlingen (AF), försäkringskassan (FK) och skola. Avdelningen deltar i olika externa nätverk och samverkar med grannkommuner angående familjerådgivning och kvinnojour. Avdelningen ansvarar för psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM).

- **Öppenvårdsmottagningen** är en del av individ- och familjeomsorgen och erbjuder personer med alkohol- och drogproblem samt deras anhöriga, stöd och behandling.

Anhörigstöd finns i olika former som avlastning i hemmet, anpassade aktiviteter och samverkan med frivilligorganisationer. Stöd kan till exempel erbjudas av anhörigsamordnare eller demenssjuksköterska. Kraven på kommunen att ge anhörigstöd har skärpts i lagstiftningen och omfattar nu alla verksamheter.

Administrativt stöd och service finns från centralt placerad administratör, ledning med verksamhetschef och områdeschefer samt en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och tillika medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR).

Verksamhetsmål/Delmål, aktiviteter och indikatorer

Den enskilde ska känna sig trygg i sina kontakter med Vård och stöd. Kontakten ska kännetecknas av tydlighet, respekt och tillit. Verksamheten ska verka för kontinuitet, tillgänglighet och hög rätts-säkerhet. Vårt kunskapsbaserade arbete bygger på en omvärldsbevakning, helhetssyn och förebyggande arbete. Verksamheten ska verka för god kvalitet. Den enskilde ska ha möjlighet att påverka och ha inflytande i sin dagliga livsföring. Verksamheten ska tillhandahålla aktuell och lättillgänglig information samt skapa förutsättningar för mötesplatser. Kommunens hälso- och sjukvård ska vara av god kvalitet och med god hygienisk standard samt tillgodose den enskildes behov av trygghet i vård och behandling. En god patientsäkerhet ska finnas samt säker hantering av hjälpmedel. Vårt

förhållningssätt i verksamheten för att uppnå målen utgår från medborgarfokus och kännetecknas av småskalighet, tillgänglighet, smidighet och kvalitet. För verksamhetsområdet Vård och stöd innebär det att kommuninvånarna;

Kvalitet, får sina behov tillgodosedda på ett rättssäkert sätt.

Smidighet, skall känna av att det finns en god samverkan mellan olika aktörer.

Tillgänglighet, skall kunna ta del av information om verksamheterna på ett enkelt sätt.

Småskalighet, skall känna närhet och förtroende för verksamhetens insatser.

Bra boendemöjligheter

Verksamhetsmål

- Skapa en trygg och bra boendemiljö för kommunens äldre och funktionshindrade.
- Beslut om särskilt boende ska verkställas inom 3 månader (ingen i kö > 90 dagar).
- Önskemål om parboende i särskilt boende skall tillgodoses.
- Brukare inom särskilt boende och LSS skall uppleva en god boendestandard.

Aktiviteter för att nå målen

- Uppföljning varje månad avseende väntetider och behovet av boendeplatser.
- Brukarundersökning 1 gång/år angående nöjdhet med boendemiljöer.
- Följa resultat avseende boendemiljö i nationella undersökningar.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Antal helt nöjda brukare inom				
Särskilt boende	%	80	85	85
Gruppboende LSS	%	-	85	85
Antal genomförda förbättrande boendeåtgärder inom				
Särskilt boende	st	-	10	20
Gruppboende LSS	st	-	10	20
Antal ej verkställda beslut (kö)				
Särskilt boende	st	0	0	0
Parboende		0	0	0
Gruppboende LSS	st	0	0	0

För att uppnå målen och tillgodose behovet av boende med rätt vårdinriktning krävs en effektiv planering där biståndshandläggare, områdeschefer, medarbetare och brukare/närstående deltar. I Eda kommun finns idag 106 (+2) platser varav 91 är i särskilt boende och 15 är korttidsplatser. Tre av dessa korttidsplatser är för personer med demenssjukdom. 17 platser i gruppboende och 5 i servicebostad LSS. Utifrån befolkningsstrukturen kan det förväntas att behovet av platser ökar framförallt inom äldreomsorgen.

Goda kommunikationer

Verksamhetsmål

- Äldre och funktionshindrade skall med tillgängliga förbindelser och kommunens fordon ta sig till arbete/daglig verksamhet och utöva fritid inom kommunen.

Aktiviteter för att nå målen

- Vid behov samordna resor med taxi till gruppverksamheter.
- Inom gruppboende LSS ges möjlighet till resor med verksamhetens bussar.

Behov av bättre allmänna kommunikationer finns för att underlätta för invånare att besöka sina anhöriga på boenden samt uträtta ärenden i tätorterna, bland annat på apoteket. Ur arbetsmiljöperspektiv finns även behov av att bärhjälp tillhandahålls av transportleverantören när det krävs för en säker förflyttning.

Upplevelser

Verksamhetsmål

- Erbjuder ett berikande kultur- och fritidsutbud för kommunens äldre och funktionshindrade.

Aktiviteter för att nå målen

- Genom avtal med Röda Korset samordnas aktiviteter som sång, musik, bingo, hantverk, målning och högläsning, för daglediga och äldre vid "Träffpunkten" i kommunens tre tätorter.
- "Länsdanser" för funktionshindrade anordnas i samarbete med andra kommuner.
- Inom gruppboende LSS erbjudas möjlighet att tillsammans med personal delta i olika typer av fritidsaktiviteter ur det ordinarie samhällsutbudet.
- Alla i LSS boende skall erbjudas minst en egen aktivitet/vecka utan för bostaden.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Träffpunkten, antal deltagare genomsnitt/månad	st	83	85	85
Alla genomförandeplaner inom LSS skall beskriva behov av aktivitet på fritiden	st	-	22	22
Antal genomsnitt egna aktiviteter/vecka/brukare inom LSS	st	-	1	1

Offentlig service

Vård och stöd ger behovsrelaterad offentlig service till kommunens innevånare samt till de som vistas här då lagstiftningen föreskriver detta. God planering krävs för att verkställa beslutade insatser och följa förändring av volymer i verksamheten.

Mål för vård enligt HSL (Hälso- och Sjukvårdslagen) inom verksamheten

- 100% följsamhet till gällande hygienrutiner.
- Säker läkemedelshantering, 100% följsamhet till rutiner.
- Säker hantering av hjälpmedel, 100% följsamhet till rutiner.

Aktiviteter för att nå målen

- Följa beviljade och verkställda insatser varje månad.
- Alla brukare skall ha en hälsoplan för HSL-insatserna.
- Seniorträning under ledning av rehabiliteringspersonal.
- Följa följsamhet till hygienrutiner genom självskattning varje månad minst 10 st/enhet.
- Genomgång och uppdatering av hygienrutiner minst 1 gång/år.
- Granska följsamhet av läkemedelsrutiner en gång per år inom äldreomsorg, LSS och socialpsykiatri. Handlingsplan för med åtgärder för ev. brister upprättas och genomförs.
- Uppföljning av avvikelser på allvarliga brister i läkemedelshantering.
- Uppföljning av avvikelser på allvarliga brister i hantering av hjälpmedel.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Seniorträning, genomsnitt/månad	st	20	25	25
HSL insatser beviljade, genomsnitt	tim	-		
HSL insatser utförda, genomsnitt	tim	-		
Hygienmätning personal följsamhet på;				
- särskilt boende och korttidsboende	%	57	100	100
- hemvård	%	85	100	100
- vid insatser enl. 9§ 2-10 LSS	%	.	100	100
Avvikelse på brister i läkemedels-hantering (varav risk för vårdskada);				
- särskilt boende	st	7 (-)	20 (0)	20 (0)
- hemvård	st	12 (-)	20 (0)	20 (0)
- korttidsvård	st	3 (-)	20 (0)	20 (0)
- vid insatser enl. 9§ 2-10 LSS	st	-	10 (0)	10 (0)
- inom socialpsykiatri	st	-	10 (0)	10 (0)
Avvikelse på brister i hantering hjälp-medel (varav risk för vårdskada)	st	2 (-)	5 (0)	5 (0)

Mål för omsorg enligt SoL (Socialtjänstlagen) inom verksamheten

- Alla brukare skall ha en genomförandeplan.
- Alla genomförandeplaner skall följas upp/uppdateras minst var tredje månad.
- Insatserna skall utgå från ett rehabiliterande förhållningssätt.
- Biståndsbeslut skall följas upp/uppdateras varje halvår.
- Alla nationella riktlinjer för demensvård följs.
- Förbyggande verksamhet skall finnas för särskilda fokusgrupper.
- Nöjda brukare inom hemtjänsten.

Aktiviteter för att nå målen

- Följa beviljade och verkställda insatser varje månad.
- Följa antalet brukare med genomförandeplaner, samt kvaliteten på dessa.
- Kvalitetssäkra att genomförandeplanerna utgår från ett rehabiliterande förhållningssätt.
- Öka samarbetet med Landstinget i Värmland för att utveckla demensvården.
- Planera och skapa aktiviteter för brukare med demensdiagnos.
- Identifiera vilka fokusgrupper som finns med behov av informationsträffar och uppsökande verksamhet.
- Uppsökande verksamhet och informationsträffar för identifierade och prioriterade fokusgrupper.
- Utvärdering av förändring av hemtjänsten som genomförs 2014.
- Brukarundersökning 1 gång/år angående nöjdhet med hemtjänsten.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Hemtjänst;	timmar	i Laps Care	i Laps Care	i Laps Care
Antal vårdtagare, genomsnitt	st	188	200	220
SoL insatser beviljade genomsnitt	tim	-		
SoL insatser utförda genomsnitt	tim	-		
Antal helt nöjda brukare inom hemtjänst	%	87	90	90
Korttidsvård Åmotfors;				
Beläggning, genomsnitt	%	94	90	90
Antal dygn med betalningsansvar till LIV	st	39	5	5

Mål för Individ- och familjeomsorg inom verksamheten

- Fortsätta etablerat samarbete både inom olika intra kommunala verksamheter och med andra kommuner.
- Utföra alla utredningar med hög kvalitet inom rätt tidsramar.
- Erbjuder alla lagstadgade tjänster antingen i egen regi eller i samarbete med andra kommuner/aktörer.
- Aktivt samarbete med andra aktörer för att minska försörjningsstödet.
- Att ha hemmaplanslösningar för bedömda behov, placeringar görs undantagsvis.

Aktiviteter för att nå målen

- Följa antal hushåll med försörjningsstöd.
- Följa hur många personer med sysselsättning på AME.
- Följa hur många personer går ut i egen försörjning efter AME.
- Följa antal utredningar barn&unga utförda i rätt tid.
- Följa antal placering av barn.
- Aktivt utvärdera omfattningen av olika insatser där andra kommuner/aktörer är involverade.
- Delta i olika samverkansforum.
- Ta initiativ till nya samverkansforum när behov finns.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Antal hushåll med försörjningsstöd, genomsnitt	st	87	90	90
Antal nybesök till försörjningsstöd	st	153	168	170
Antal anmälningar barn & unga	st	185	225	225
Antal utredningar barn & unga (inom 4 månader)	st	65 (-)	75 (75)	75 (75)
Antal barn i familjehem,	st	26	25	20
Antal barn i institutionsvård, HVB	st	10	4	4
Antal personer med aktiva insatser av öppenvårdsteamet, genomsnitt	st	-	40	50

Mål för insatser enligt LSS (Lag om stöd och service) och Socialpsykiatri inom verksamheten

- Öka rättssäkerheten för brukarna.
- Alla brukare skall ha en genomförandeplan.
- Alla genomförandeplaner skall följas upp/uppdateras var tredje månad.
- Biståndsbeslut skall vara tidsbegränsade och följas upp/omprövas varje år.
- Daglig verksamhet utifrån brukarens förutsättningar.
- God samverkan mellan LiV och socialpsykiatri i Eda.

Aktiviteter för att nå målen

- Samarbete med aktörer t.ex. Psykiatri och vuxenhabiliteringen inom Landstinget i Värmland samt Individ och familjeomsorgen för brukarens bästa.
- Utbildning och öka medarbetarnas kunskap i social dokumentation.
- Följa antalet brukare med genomförandeplaner, skall vara korrekt uppdaterade.
- Utveckla daglig verksamhet utifrån gällande behov.
- Alla brukare inom socialpsykiatri har en samordnad individuell plan (SIP) upprättad där behov finns.

Seniordagen

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Antal brukare med genomförandeplan inom LSS	%	70	100	100
Antal brukare i daglig verksamhet	st	20	22	22
Antal upprättade SIP inom socialpsykiatri	st	-	10	10

I Eda kommun finns idag mellan 45 – 50 invånare som är beviljade insatser från socialpsykiatri.

Medarbetarrelaterade mål inom verksamheten

All personal ska;

- Ha god kunskap om verksamhetens värdegrund.
- Ha adekvat utbildning med möjlighet till kompetensutveckling.
- Aktivt delta i utvecklingen av verksamheten.
- Aktivt arbeta för en bra arbetsmiljö.

Inom Vård och stöd;

- Ska sjukfrånvaron vara <6% senast 2017.
- Ska frisknärvaron vara >65% 2017.

Aktiviteter för att nå målen

- Arbeta med värdegrundsfrågor på varje enhets APT/planeringsdag.
- Följa upp rapporterade tillbud och arbetsskador.
- Planeringsdag för medarbetarna en gång per år.
- Följa störningar/problem och förbättringsförslag från medarbetarna.
- Följa handlingsplan från maj 2014 med förbyggande och stödjande åtgärder för att minska sjuktalen och öka frisknärvaron.
- Följa sjukfrånvaron varje månad.
- Följa frisknärvaron varje kvartal.
- Handledning där behov finns.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Sjukfrånvaro	%	9,18	8	7
- varav korttidsfrånvaro (minst 3 tillfällen/ 6 mån) antal medarbetare	st		6	5
- varav långtidsfrånvaro(> 180 dagar) antal medarbetare	st			
Frisknärvaro (ingen sjukfrånvaro 6 mån)	%	59,45	62	63
Antal rapporterade tillbud/arbets skador	st	47/8	40/0	40/0

Budget

Internbudget Drift

	2015	2016	2017
Verksamhetschef	13 119		
Områdeschef VoO Koppom, ordinärt och särskilt boende	19 450		
Områdeschef VoO Åmotfors, ordinärt och särskilt boende	19 837		
Områdeschef VoO Charlottenberg ordinärt och särskilt boende	18 204		
"Områdeschef VoO resursenhet, sjuksköterskor, korttid, sjukgymnast/arbetsterapeut, bostadsanpassning"	25 452		
Områdeschef VoO demensenhet Charlottenberg	13 554		
IFO, LSS och socialpsykiatri	52 493		
Ram	162 109	162 109	162 109

Gränstrakter

3.4 Verksamhetsområde Samhällsbyggnad

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnad

Verksamhetschef är ansvarig för de övergripande frågorna och har det yttersta ansvaret inom samhällsbyggnad.

Exploaterings frågor och det övergripande planarbetet innefattande olika fastighetsaffärer är en del av verksamhetschefens ansvar som processas i ett nära samarbete med andra myndigheter så som trafikverket, länsstyrelsen, naturvårdsverket m.m.

Gatusektion ansvarar för kommunala vägar, gator, CG-vägar, vatten, avlopp, parker, lekplatser och renhållning.

Fortsatt stort fokus kommer att ligga på att effektivisera driften av gator, va, park, avfallshanteringen, dagvattensanering och va sanering i gator.

Renhållning

Affärsverksamheten på Lundens avfallsanläggning (avfall från verksamheter) går fortsatt bra och intäkterna bedöms delvis kunna bekosta sluttäckningen av anläggningen. Sluttäckningen kommer att pågå under ca 20 år tills anläggningen avslutas.

Behovet av ökade resurser kvarstår för renhållningen av gator och allmänna platser ökar på grund av stora handelsetableringar i Charlottenberg.

Implementeringen av avsikterna i renhållningsordningen medför renhållningsabonnemang även för fritidshus vilket ger mindre problem med nedskräpning pga trasiga sopsäckar. Upphandling av kärllavfall och slamtömning skall göras under 2015.

Gator och vägar

Underhållsasfalteringen är eftersatt och kommer fortsatt att vara det på grund av besparingar i driftbudgeten. Samordning sker i möjligaste mån med va-saneringar för att minska kostnaderna.

Va-verksamheten

Utredning pågår för Eda kommuns framtida vattenförsörjning.

Med stöd av befintlig saneringsplan bör prioriterade områden bytas ut innan stora skador uppkommer.

Under år 2014 kommer va-banken att införas vilket på sikt kommer att ge effektivare drift av va-systemet. Det blir enklare att följa upp driftstörningar och behovsbedöma saneringsbehovet av ledningarna. I programmet kan även exempelvis grönyteskötsel och gatubelysning läggas in.

En va-plan tas fram under 2014/15 där befintlig va-standard i kommunen utreds, även enskilda anläggningar. Samtliga kommuner i Sverige ska ha en va-plan. Framtagande av va-plan medför att miljösektionen behöver medverka i arbetet till stor del.

Gatusektionens egen personal planerar genomför va-projekt i egen regi när kapacitet finns för detta. På detta sätt hålls kostnaderna nere både i investeringsprojekten och även i driftbudgeten.

Personal

Gatusektionen står inför en stor utmaning på grund av att en generationsväxling snart kommer att ske. Inom en femårsperiod behövs nya vattenverksmaskinister och reningsverksmaskinister. Dessa yrken kräver en hög kompetens. Eda kommun deltar i projekt med Karlstads universitet angående utbildning av va-maskinister som är tänkts att starta hösten 2014.

Utredningsbehov

Inom gatuverksamheten är det stora behov av olika utredningar. Många typer av utredningar behövs dels för att säkerställa fortsatt problemfri drift, möta nya myndighetskrav samt för att möta kravet från kommunens revisorer på att upphandling ska finnas för de tjänster som kommunen köper. Upphandlingar säkerställer att det som köps in är det billigaste för tillfället men upphandling kräver också stor arbetsinsats och även ibland höga konsultkostnader.

- va-plan genom bidragspengar LOVA
- skyddsföreskrifter Skillingsfors vattentäkt
- utredning klimatanpassning av va-systemen
- utredning dagvattenhantering (magasin, vattenvägar mm)
- framtagande av aktuell saneringsplan va
- genomgång av abonnentspecifika förbrukningsavgifter (rätt bostadsenheter osv)
- utredning hushållens avfallshantering, olovligt omhändertagande, felaktiga abonnemang mm

Sköneruds hotell

Fastighetssektionen ansvarar för kommunens samtliga fastigheter, försäkringsfrågor, energirådgivning och förvaltning av kommunens skogar.

Förvaltningen av kommunens fastigheter ligger på kommunens bostadsbolag. Fastighetssektionen har varit och är återhållsam gällande investeringar i kommunens fastigheter och fritidsanläggningars tekniska installationer med tanke på den rådande ekonomiska situationen i kommunen.

Plansektionens verksamhet består i att fullfölja kommunens uppgifter inom plan- och byggväsendet, att bedriva tillsyn över att byggnadsverksamheten i kommunen utförs i enlighet med Plan och bygglagen (PBL) samt de andra lagar som reglerar byggandet i kommunen.

Plansektionens huvuduppgifter är följande:

Bygglov och tillsyn enligt PBL ; rådgivning, prövning och handläggning av tillstånds- och anmälningsärenden enligt PBL,

Registerhållning; fastighetsregister, byggnads- och adressregister, lägenhetsregister, OVK- register, tillstånd brandfarliga och explosiva varor, hissar och motordrivna anordningar, energideklarationer, samt godkännande av lokalt behöriga kvalitetsansvariga

MBK- och GIS- verksamhet; upprättande av geografisk information, grund och nybyggnadskartor, utsättning och lägeskontroller, tillhandahålla spetsinriktad geografisk information de förvaltningar som begär detta

Planverksamhet; Översiktplanering, fördjupad översiktsplanering, detaljplaner och områdesbestämmelser. Framtagande av policies, riktlinjer och program för god bebyggelsemiljö.

Hierneskolans kök

Kostsektion och dess verksamhet är en serviceverksamhet som säljer färdiga måltider till skolor, daghem, fritidshem samt till vården och omsorgen. Det är respektive köpande verksamhet som fastställer kvalitetsnivån på livsmedel och service. Utifrån detta skall kostverksamheten framställa så prisvärda måltider som möjligt. Intäkterna för sålda portioner skall täcka kostnaderna inom kostsektionen.

Behoven av specialkost, för allergiker, personer med överkänslighet och kost med avvikande konsistens ökar. Kostverksamheten skall så långt som möjligt kunna tillhandahålla detta, i första hand vid medicinska skäl. För att säkerställa näringsintaget så arbetar kostsektionen med kostprogrammet Mashie.

Kostsektionen har det övergripande ansvaret för upphandling av livsmedel till våra brukare. Tillsammans med Arvika kommun har kostsektionen upphandling av arbetskläder, porslin samt kontorsmaterial.

Kostsektionen kommer under 2014 och framöver satsa på inköp av ekologiska samt närproducerade livsmedel. Detta är en del av klimattänkande som regeringen har som mål. Idag ligger vi på 11% men målet är att komma upp till 25% under de kommande åren.

Räddningssektion ansvarar för räddningstjänst och civilt försvar.

Eda kommuns räddningsstyrkor består av deltidstjänstgjörande personal om ett befäl och två brandmän i Åmotfors och i Koppom. I Charlottenberg är styrkan ett befäl och fyra brandmän. Kommunens ledningsansvar sträcker sig allt ifrån vardagsolyckor till extraordinär händelse.

Inom ramen för samverkansavtalet om gemensam säkerhetsordning med Arvika och Säffle bedrivs arbete för att stärka kommunens krisledningsförmåga, bland annat genom nätverksbyggande, riskinventering, utbildning och andra åtgärder.

Under 2015 kommer den gemensamma säkerhetsordningen ta fram en ny risk- och sårbarhetsanalys för kommunen.

Under 2015 ska ett nytt handlingsprogram för skadeförbyggande och räddningstjänst antas av kommunfullmäktige. En fortsatt inriktning på förebyggande insatser för att på så vis undvika att olyckor inträffar.

AME huvudsakliga uppgift är att ordna sysselsättning åt människor som av någon anledning står utanför den reguljära arbetsmarknaden.

Målet är att öka möjligheten till egen försörjning.

Samarbetspartners är Arbetsförmedlingen, försäkringskassan, landstinget, kriminalvården, SFI(svenska för invandrare) och kommunala förvaltningar

Arbetsmarknadsläget 2015 ser bra ut för vår kommun men det är svårt att göra en omvärldsanalys då marknaden fortfarande saknar den stabilitet som vi skulle önska för en trygg arbetsmarknad. Vi kan också märka en del av rörligheten inom EU då vi har kontakt med framförallt östeuropeiska medborgare som kommit till Sverige för att försöka skapa en bättre levnadsstandard.

AME Flykting, Kommentarer inför 2015

Eda kommun tecknade inför 2011 ett löpande avtal med Migrationsverket om ett fortsatt mottagande av flyktingar. Enligt avtalet förbinder sig Eda kommun att årligen ta emot 25 flyktingar.

20 av dessa anvisas från Arbetsförmedlingens bosättningsfunktion och 5 väljer att, på egen hand, flytta till Eda kommun. Under 2012 tecknades även ett avtal om mottagande av 5 ensamkommande flyktingbarn. För dessa 5 barn permanent uppehållstillstånd får Eda kommun räkna av dem mot avtalet.

I december 2012 avslutades alla flyktingar i den gamla reformen. De nyanlända som bor i Eda kommun omfattas alla nu av den nya integrationsreformen. Huvudansvaret för den nyanländes etablering i Sverige och det svenska samhället ligger på Arbetsförmedlingen som redan på Migrationsverkets anläggningsboende erbjuder alla nyanlända en etableringsplan. Utifrån individens yrkeserfarenhet, utbildning, arbetsförmåga och önskemål anvisas flyktingen till en lämplig kommun. För kommunens del är den största förändringen i reformen, att vi inte längre är utbetalare av ersättning till nyanlända flyktingar. Kommunen har dock kvar ansvaret för:

- mottagande och bostadsförsörjning
- praktisk hjälp vid bosättning
- undervisning i SFI och samhällsinformation
- skola, förskola och andra insatser för barn och unga
- insatser inom det sociala området
- övrig kommunal service som också ska komma nyanlända till del
- äldre och arbetsförmögna

Arbetsförmedlingen upphandlar etableringslotsar som ska stötta och hjälpa de nyanlända med att skaffa personliga nätverk. Det finns, för Eda kommuns del, inga lokala lotsar vilket givetvis begränsar deras möjligheter till ett bra arbete. Därför ligger det givetvis även i fortsättningen, i kommunens intresse, att arbeta för att den nyanlända så snart som möjligt kommer ut i egen försörjning och blir delaktig i samhällslivet.

De flyktingar som bor i Eda kommun är alla ute i verksamhet. Sfi, som sedan 2011, sköts i egen regi skapar möjlighet till flexibla lösningar som gynnar individerna stort. I kombination med halvtidsstudier har alla flyktingar praktik eller ytterligare yrkesrelevanta utbildningar.

HVB-hemmet i Åmotfors

AME Ensamkommande barn, Kommentarer inför 2015

Under år 2014 avslutas samarbetet med Arvika kommun eftersom de kommer öppna egen mottagning av ensamkommande barn med start juli 2014. I Edas verksamhet finns sju ungdomar som tillhör Arvika kommuns mottagande.

Dessa kommer flytta till Arvika under 2014. Enligt det övergripande beslutet från samarbetets styrgrupp ska detta ha skett vid halvårsskiftet.

Till följd av detta tecknar Eda ett nytt, eget avtal med Migrationsverket via Länsstyrelsen. De slutliga detaljerna som styr antalet ungdomar som överenskommelsen ska gälla blev klara i mitten av februari, och med stor sannolikhet kommer ett avtal på 10 platser varav 5 asylsökande tecknas för 2014. Ungdomarnas studier kommer att ske vid Eda gymnasieskola och de kommer utredas av socialsekreterare hos IFO.

Miljösektionen utför de uppgifter som kommunen enligt lag ansvarar för inom miljö- och hälsoskyddsområdet, såsom tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, tobakslagen, alkohollagen, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel mm. Miljösektionen har också ansvar för naturvårdsfrågorna i kommunen. Naturvårdsarbetet i kommunen bedrivs främst utifrån den naturvårdsstrategi som Kommunfullmäktige antagit under 2010 men även genom att aktivt söka bidrag för olika naturvårdsprojekt bl a genom LONA, LOVA och Landsbygdsutvecklingsstöd.

Fördjupad information återfinns i miljösektionens verksamhetsplan ”Miljömålsstyrverksamhetsplan för miljösektionen Eda kommun 2014”.

Om verksamheten

I Samhällsbyggnad ingår gatusektion, plan/fastighetssektion, kostsektion, miljösektion och AME. Verksamhetschefen ansvarar för ledning, samordning och utveckling av verksamheten.

Samhällsbyggnad har till huvuduppgift att:

- Utveckla processerna internt för att uppnå rationell och effektiv verksamhet.
- Öka tillgängligheten vid våra fastigheter och anläggningar via arbetet med universell utformning.
- Bedriva ett förebyggande arbete som omfattar både olyckor och samhällstörningar.
- Följa den tekniska utvecklingen på marknaden och nyttja den moderna tekniken.
- Förvalta kommunens anläggningar och fastigheter inklusive drift och underhåll.
- Anlägga, underhålla, förnya och vidareutveckla kommunens gator, gång- och cykelvägar.
- Tillhandahålla dricksvatten av god kvalitet till kommunens Va- abonnenter och rena avloppsvatten från kommunens ledningsnät till godkänd kvalitet.
- Arbeta med mark- och exploateringsfrågor.
- Köp och försäljning av tomtmark samt fastigheter.
- Arbeta med allmänna miljö- och naturvårdsfrågor samt frågor om vård och kulturmiljö.
- Arbeta med fysisk planering, bygglovgivning och tillsyn som krävs genom olika lagar och regler som berör vår verksamhet.
- Ordna sysselsättning genom AME för kommuninvånare som av olika anledningar är i behov av insatser.
- Uppfylla kommunens åtagande gällande mottagande av ensamkommande barn.
- Servera en väl balanserad samt näringsriktig kost till skola, vård och omsorg.
- Utföra tillsyn enligt Miljöbalken, Livsmedelslagen, Alkohollagen mfl.

Genom ett aktivt utvecklingsarbete inom dessa områden bidrar samhällsbyggnad till en effektiv och professionell organisation i kommunen.

Återvinningsstation vid Lunden

Verksamhetsmål/Delmål, aktiviteter och indikatorer

Bra boendemöjligheter

Skapa en säker, trygg och frisk kommun som erbjuder attraktiva boendemiljöer

Verksamhetsmål

- Utveckla attraktiva områden för boende och rekreation
- Öka tillgängligheten vid våra fastigheter och anläggningar.
- Genom miljöarbete öka kommunens insatser för att invånarna ska kunna leva miljövänligt.

Aktiviteter för att nå målen

- Utveckling av Lundens verksamhet med ökad återanvändning och återvinning.
- Implementera nya renhållningsordningen samt uppföljning av renhållningsabonmenter.
- Arbeta efter kommunens antagna klimatstrategiplan.
- Räddningstjänsten ska genom information och uppsökande verksamhet verka för att alla boende i Eda kommun ska fungerande brandvarnare.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Tillgång byggklara tomter	Antal	44	30	30
Brand i byggnad	Antal	16	<20	<20
Total antal räddningsinsatser	Antal	118	<140	<140
Miljöarbete (minst 40)	NMI	43	40	>40
Renhållning & sophämtning	NMI	62	70	70
Attraktiv att bo och leva	Index	51	55	55

Goda kommunikationer

Med vägar, järnväg och tele/IT-kommunikation. Bra förbindelser inom och till kommunen för arbete, fritid och utbildning.

Verksamhetsmål

- Arbeta för goda kommunikationer inom kommunen.

Aktiviteter för att nå målen

- Anlägger, underhåller och förnyar kommunens gator samt gång- och cykelvägar

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Medborgarna om gator och vägar	NMI	41	45	45
Medborgarna om gång- och cykelvägar	NMI	47	50	50

Ett utvecklat näringsliv

Som bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning. Vi ska stödja entreprenörskap och innovationer och ta tillvara lokala förutsättningar.

Verksamhetsmål

- Arbeta med fysisk planering, bygglovgivning och tillsyn.

Aktiviteter för att nå målen

- Arbeta med mark och exploateringsfrågor
- Planberedskap för olika typer av verksamheter

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Planberedskap - industri - handel	Nivå	1 (handel)	2 Nya	2 Nya

Upplevelser

Eda kommun skall erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som är berikande både för invånare som besökare. Vi ska lyfta fram och utveckla det som finns.

Verksamhetsmål

- Öka andelen skyddad skog på Eda kommuns marker (areal) av kommunens totala skogsinnehav

Aktiviteter för att nå målen

- Genomföra planerade Lona projekt samt följa den antagna Naturvårdsstrategin där målet andel skyddad skog enligt miljöbalken 7 kap samt nyttjanderättsavtal är 19 %.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Andel % skyddad skog	%	8	14	19

Offentlig service

En god och behovsrelaterad offentlig service till kommunens innevånare

Verksamhetsmål

Medborgare, brukare och kund

- Levererar tjänster som medborgare, brukare och kunder är nöjda med.
- Förvaltningen har hög tillgänglighet och korta handläggningstider.

Medarbetare

- Personalen ska känna stolthet och trygghet i sitt arbete och sin kommun.

Aktiviteter för att nå målen

- Kostsektionen tillreder mat från grunden där skolmatens nöjdhet och Bra mat i Eda mäts vartannat år med en enkät.
- Hemkompostkampanjer vid Charlottadagen för ökad andel utsorterat matavfall i hushållen.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Tillgänglighet e-post	%	87%	>80%	>80%
Skolmat nöjdhet	Nivå	-	-	5,0
Bra mat i Eda	Nivå	-	-	5,0
Effektivitet i avfallshantering KKI	%	60	65	70

Livslångt lärande

Kunskap för att möta framtidens kompetenskrav. En ökad utbildningsnivå. Möjligheter till distansutbildning.

Verksamhetsmål

- Genom AME ordna sysselsättning/praktik åt människor som av någon anledning står utanför den reguljära arbetsmarknaden för att öka möjligheten till egen försörjning.
- Att uppfylla kommunens åtagande gällande mottagande av ensamkommande barn (16-17 år) som reglerats i avtal med Migrationsverket via Länsstyrelsen. Att tillse att samtliga inskrivna ungdomar deltar i studier eller praktik för att skapa bra förutsättningar för integration och egen försörjning.

Aktiviteter för att nå målen

- Kartläggningssamtal, individuella handlingsplaner, praktik, vägledning.
- Under 2014 kommer AME att påbörja ett förändringsarbete vad gäller individens mål och utfallet av insatsen. Detta innebär att de personer vars mål inte är egen försörjning/studier kommer att redovisas separat.
- Kontaktmannaskap och en boendemiljö som erbjuder goda samtal, ett gott samarbete mellan HVB och berörda parter såsom socialtjänst, hälsovård, skola och gode män samt särskilt förordnade vårdnadshavare.
- Sommarsysselsättning i samarbete med AME. Erbjuder goda möjligheter till träning av sedvanliga sysslor som förekommer i ett hem för att underlätta flytt till eget boende. Fritidsaktiviteter som sker i boendets regi ska ha en klar koppling till verksamhetens mål.

Indikatorer	Enhet	Utfall 2013	Plan 2014	Mål 2015
Egen försörjning /studier	%	32 %	35% når målen	50% når målen
Antal inskrivna HVB	Antal	15 varav 7 är Arvikas ansvar	10	10 varav 5 asyl

Budget 2015

Driftplan

	2015	2016	2017
Verksamhetschef	1 677		
Gatusektion	12 968		
Kostsektion	-167		
Räddningssektion	7 533		
Miljösektion	2 670		
AME	5 250		
Fastighet/plansektion	12 475		
Ram	42 406	41 896	41 896

Eda kommun